

AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

KLASA : UP/I 034-03/18-04/030

URBROJ: 580-16/131-2022-029

Zagreb, 3. ožujka 2022.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, OIB: 54882480048 na temelju članka 13. stavka 2., članka 20. stavka 1. podstavka 5. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 117/17.) te članka 23. stavka 3. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 52/21.), u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti protiv SLAVONIJA ŽUPANJA dioničko društvo za preradu i promet žitarica, sa sjedištem u Županji, J.J. Strossmayera 65, OIB: 62010045532 zastupana po odvjetnicima Hrvoju Šutalu i Miri Glavašu, odvjetnicima iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Miro Glavaš i Hrvoje Šutalo, sa sjedištem u Zagrebu, Pisarnica II., Švarcova 4, radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u vezi sadržaja i načina provedbe otkupa žitarica, na temelju odluke Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja u sastavu: dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur. predsjednica Vijeća, Vesna Patrlj, dipl.iur., zamjenica predsjednice Vijeća, mr.sc. Ljiljana Pavlic, dipl.oec. i Denis Matić, dipl.iur., članovi Vijeća, na sjednici 9/2022., održanoj 3. ožujka 2022., donosi sljedeće

RJEŠENJE

- I. Postupak u ovoj upravnoj stvari se obustavlja, jer više ne postoje zakonske pretpostavke za daljnje vođenje postupka.
- II. Ovo rješenje objavit će se na mrežnoj stranici Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja, pri čemu će poslovne tajne sadržane u rješenju biti izuzete od javne objave.

Obrazloženje

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) je na temelju odredbe članka 42. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku („Narodne novine“, broj 47/09., tada važećeg, a čije su izmjene i dopune objavljene u „Narodnim novinama“ broj 110/21., dalje u tekstu: ZUP) te u skladu s odredbama članka 13. i 14. Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 117/17., dalje u tekstu: ZNTP ili Zakon), po službenoj dužnosti, 5. listopada 2018. pokrenula protiv trgovačkog društva SLAVONIJA ŽUPANJA dioničko društvo za preradu i promet žitarica, sa sjedištem u Županji,

J.J. Strossmayera 65, OIB: 62010045532 (dalje u tekstu: SLAVONIJA ŽUPANJA ili stranka ili otkupljivač) upravni postupak radi utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u vezi sadržaja i načina otkupa žitarica, dostavljajući joj obavijest o pokretanju upravnog postupka od 5. listopada 2018.

Uvodno se ističe kako je odredbama članka 23. stavka 3. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine, broj 52/21., dalje u tekstu: ZID ZNTP), koji je na snagu stupio 1. rujna 2021., određeno da će se postupci započeti do stupanja na snagu tog Zakona nastaviti i dovršiti prema odredbama ZNTP-a, kao i da će se u upravnim sporovima pokrenutim protiv odluka AZTN-a, donesenih na temelju odredbi ZNTP-a, primjenjivati zakon na temelju kojeg su donesene pobijane odluke. U tom smislu, ovaj se upravni postupak, koji je pokrenut 2018., dakle prije stupanja na snagu ZID ZNTP-a, vodi i dovršit će se primjenom odredbi ZNTP-a.

Ovaj upravni postupak, rezultat je povedenog istraživanja stanja na tržištu poljoprivrednih proizvoda - žitarica u Republici Hrvatskoj, u okviru kojeg je AZTN, na temelju ovlasti iz odredbe članka 17. stavka 1. ZNTP-a, prikupljao i analizirao podatke i dokumentaciju pribavljenu od otkupljivača žitarica, među kojima i od SLAVONIJA ŽUPANJE, s ciljem utvrđivanja postoje li nejasnoće ili nedoumice u primjeni pojedinih odredaba ZNTP-a te koji su eventualni problemi s kojima se adresati susreću prilikom sklapanju ugovora u skladu s odredbama ZNTP-a, nakon 1. travnja 2018., kao dana početka njegove pune primjene (članak 32. ZNTP-a).

Tako je u okviru neupravnog predmeta KLASA: 034-08/18-04/121, AZTN u tri navrata, dopisima od 10. srpnja 2018., 19. srpnja 2018. i 29. kolovoza 2018., od otkupljivača žitarica SLAVONIJA ŽUPANJE, zatražio dostavu podataka i dokumentacije vezane uz način otkupa žitarica.

Dopisom od 10. srpnja 2018. AZTN je pozivajući se na odredbu članka 17. stavak 1. ZNTP-a zatražio od stranke dostavu svih javno objavljenih uvjeta otkupa žitarica, u svim silosima koji se nalaze u sklopu SLAVONIJA ŽUPANJE ili u kojima ona posluje, a koji uvjeti su objavljeni nakon 1. travnja 2018., podatke o svim dobavljačima od kojih kao otkupljivač obavlja otkup i trgovinu žitaricama u razdoblju od 1. travnja 2018. do dana zahtjeva AZTN-a, 10. srpnja 2018., kao i naznaku koja od žitarica se nabavlja od pojedinog dobavljača. Isto tako, AZTN je zatražio dostavu popisa dobavljača žitarica s kojima je SLAVONIJA ŽUPANJA u razdoblju od 1. travnja 2018. do 10. srpnja 2018. poslovala na temelju ugovora u pisanom obliku, kao i dostavu pisanog pojašnjenja o načinu otkupa žitarica.

Postupajući po zahtjevu AZTN-a od 10. srpnja 2018., SLAVONIJA ŽUPANJA je uz podnesak od 19. srpnja 2018. dostavila Stalni javni oglas - cjenik za prijem, skladištenje i otpremu ječma i pšenice roda 2018. od 4. lipnja 2018., podatke vezane uz robu koju je SLAVONIJA ŽUPANJA kupila u promatranom razdoblju, kao i sve podatke o dobavljačima. Uz navedene podatke koji se tiču dobavljača stranka navodi kako se [.....].

U bitnom, stranka u pisanom očitovanju navodi da SLAVONIJA ŽUPANJA vrši otkup merkantilne robe samo na jednom otkupnom mjestu - silosu koji se nalazi na adresi J. J. Strossmayera 65 u Županji, a koje je ujedno i sjedište tog trgovačkog društva. U razdoblju od 1. travnja 2018. do 10. srpnja 2018. navodi da nije poslovala s otkupljivačima žitarica te da u navedenom razdoblju nije sklopila ni jedan ugovor s otkupljivačima žitarica. Budući da SLAVONIJA ŽUPANJA nema vlastitih obradivih površina kao ni organiziranu proizvodnju - kooperaciju, bili su primorani kupovinu potrebnih žitarica za potrebe njihovog mlina vršiti na slobodnom tržištu. Manji dio, otprilike 5%, su kupovali od poljoprivrednih proizvođača koji im gravitiraju te svoju proizvodnju imaju u krugu od 10 kilometara od silosa. Ostali dio, otprilike 95% kupuju nakon žetve od organizatora poljoprivredne proizvodnje koji raspolažu s dostatnim količinama te odgovarajućom kvalitetom.

Uočivši kako u dostavljenom očitovanju nedostaje pojašnjenje vezano uz način otkupa poljoprivrednih proizvoda – žitarica AZTN je 19. srpnja 2018. stranku zatražio dodatno očitovanje vezano uz tu okolnost.

Stranka je 23. srpnja 2018. postupajući po navedenom zahtjevu dostavila očitovanje iz kojeg proizlazi da cijenu žitarica uglavnom formiraju veliki tržišni subjekti, a da se tržišna cijena u pravilu ne zna do pred kraj žetve. Tada se zna kakva je kvaliteta, kolike su količine te koja je cijena na međunarodnom tržištu. Nadalje stranka navodi da SLAVONIJA ŽUPANJA ima mali tržišni udio pa stoga cijenu određuju veliki tržišni subjekti, a oni se samo prilagođavaju. Stranka naglašava da osobe od kojih kupuju robu ne žele dogovoriti cijenu prije nego se odredi kakve se cijene mogu postići na tržištu, a interes je i SLAVONIJA ŽUPANJE da se žitarice otkupe po tržišnoj cijeni. Iz tog razloga, kao i zbog toga što se 95% otkupa izvršava od velikih organizatora proizvodnje, se ni uvjeti (cijene) otkupa nisu javno objavljivali, nego se nakon što tržište formira cijenu, s proizvođačima direktno pregovara oko otkupa. Dakle, cijene i uvjeti otkupa ne dogovaraju se unaprijed, već tek po završetku žetve, u trenutku kada se na tržištu formira cijena pšenice.

Radi utvrđenja svih okolnosti i činjenica bitnih za razjašnjenje pravog stanja stvari te nakon što je AZTN, u dva navrata, zaprimio navedena očitovanja stranke, AZTN je pozivom na odredbu članka 17. stavka 1. ZNTP-a zatražio dopunu očitovanja i dokumentacije radi utvrđenja svih odlučnih činjenica i okolnosti vezanih za realizaciju poslovnih odnosa stranke i dobavljača žitarica.

U skladu s navedenim, od stranke je podneskom od 29. kolovoza 2018. AZTN zatražio dostavu: popisa dobavljača žitarica od kojih je SLAVONIJA ŽUPANJA otkupila žitarice radi daljnje prodaje te dostavu svih pisanih ugovora sklopljenih s dobavljačima žitarica vezanim uz otkup žitarica u razdoblju od 1. travnja 2018. do dana primitka zahtjeva AZTN-a, a ako uopće nije od dobavljača otkupljivala žitarice u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. pozvana je to izričito naznačiti. Također, ako je žitarice otkupljivala isključivo na temelju javno objavljenih uvjeta, pozvana je to izričito naznačiti. Zatražena je dostava svih javno objavljenih uvjeta otkupa žitarica objavljenih u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. na otkupnom mjestu silosa SLAVONIJA ŽUPANJA, podataka o tome koje žitarice i u kojem razdoblju je otkupljivala od dobavljača u 2018. godini, počevši od 1. travnja 2018. pa do 31. kolovoza 2018. Zatraženo je i pisano pojašnjenje o načinu otkupa poljoprivrednih proizvoda - žitarica od dobavljača, posebice pojašnjenje na koji se način dopremaju žitarice te kako se vrši vaganje i analiza te što se događa u slučaju da dobavljač žitarica nije suglasan s rezultatom vaganja i analizom kvalitete žitarica. Zatraženo je i očitovanje vezano uz način utvrđivanja kvalitete i količine žitarica koje dobavljači dopreme radi otkupa i/ili čuvanja, analitičke kartice za razdoblje od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. za sve dobavljače od kojih su u navedenom razdoblju otkupljene žitarice, odnosno drugi istovrstan financijsko - računovodstveni dokument iz kojeg je moguće utvrditi broj računa, datum kad su im dobavljači izdali račun, datum kad su izvršili plaćanja dobavljaču te ostale podatke (primjerice: naziv artikla, količine, jedinice, iznos u naznačenoj valuti, naziv dobavljača).

Stranka je u otvorenom roku, podneskom od 17. rujna 2018., dostavila zatraženo očitovanje i pisana pojašnjenja u odnosu na zahtjev AZTN-a od 29. kolovoza 2018. Uz očitovanje, dostavila je popis svih dobavljača u promatranom razdoblju, sve ugovore sklopljene u razdoblju od 1. travnja 2018. do 26. srpnja 2018., sve otkupne blokove uz Stalni javni oglas - cjenik za razdoblje od 26. srpnja 2018. do 31. kolovoza 2018. (dan primitka zahtjeva AZTN-a) i analitičke kartice za razdoblje od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. za sve dobavljače.

U predmetnom očitovanju stranka navodi da je SLAVONIJA ŽUPANJA u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. otkupljivala žitarice na dva načina. U razdoblju od 1. travnja 2018. do 26. srpnja 2018. žitarice je otkupljivala temeljem kupoprodajnih ugovora koji

su sadržavali sve bitne sastojke, a od 26. srpnja 2018. otkupljuje ih na temelju javno objavljenih uvjeta - Stalnog javnog oglasa – cjenika. U odnosu na popis dobavljača stranka napominje da dostavlja cjelokupan popis za sve kupljene žitarice, jer im, kao društvu koje najveći dio kupljene pšenice koristi za vlastite potrebe (meljavu i proizvodnju brašna), nije moguće precizirati koji dio kupljene robe će se koristiti za daljnju prodaju, a koji za potrebe meljave, što će ovisiti o stanju tržišta žitarica odnosno brašna u danom trenutku.

Nadalje, SLAVONIJA ŽUPANIJA navodi da otkupljuje nekoliko vrsta žitarica, i to: pšenicu, ječam i kukuruz. Žetva ječma i pšenice vrši se u lipnju i srpnju i traje od 10 do 30 dana, a žetva kukuruza vrši se od rujna do studenog, prema vremenskim uvjetima, kao i prema sortama poljoprivrednih kultura. Otkupno mjesto se nalazi u krugu društva, na vagi. Na otkupnom mjestu je izvješten Stalni javni oglas - cjenik usluga, koji sadrži i otkupne cijene robe koju Društvo nudi, uz specifikaciju parametara (kvalitete) koja utječe na kategorizaciju proizvoda i otkupnu cijenu. Stalni javni oglas se nalazi na vidljivom mjestu (šalteru) na koje pristupa svaki poljoprivredni proizvođač tako da svi imaju uvid u isti.

U odnosu na postupak prijema robe, stranka pojašnjava sam proces i radnje koje se poduzimaju tijekom prijema robe u silos. Vozilo sa poljoprivrednom kulturom dolazi na vagu koja se baždari sukladno Zakonu o mjeriteljstvu („Narodne novine“, br. 74/14., 111/18.) prije svake žetve te posjeduje službenu markicu o umjeravanju. Na vagi se prvo odvažuje bruto težina (težina vozila i robe), a istodobno radnik angažirane neovisne kontrolne kuće sandom uzima uzorak robe i nosi ga u laboratorij na analizu radi utvrđivanje kvalitete robe. Utvrđene vrijednosti, zajedno s bruto odvagom te podacima o proizvođaču i organizatoru poljoprivredne proizvodnje za kojeg proizvođač predaje robu, unose se u otkupni blok te se tako utvrđeni parametri kvalitete priopćavaju proizvođaču. Ako nema primjedbi na utvrđenu kvalitetu, vozilo se upućuje na istovar dovezene robe, te po istovaru dolazi na vagu, gdje se utvrđuje težina tare - samog vozila i utvrđuje količina neto dovezene robe. Svi podaci unose se u otkupni blok, koji proizvođač koji je dovezao robu potpisuje, zajedno s vagarinkom - odreskom odvage iz automatske vage. Jedan primjerak otkupnog bloka (drugi) i jedan primjerak vagarinke daje se proizvođaču. Originalni primjerak otkupnog bloka (prvi) preuzima kontrolna kuća (za sačinjavanje izvještaja i zapisnika o zaprimljenoj robi), a treći primjerak ostaje u bloku.

U odnosu na postavljen upit stranci vezan za rješavanje primjedbi oko utvrđivanja kvalitete robe koja se dovozi u silos stranka navodi da do sada nisu imali primjedbi, a za slučaj primjedbi oko utvrđivanja kvalitete robe, postupak je propisan odredbom članka 5. Pravilnika o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2018. godine („Narodne novine“, broj 46/18.), kojim je određeno da se prilikom uzorkovanja uzimaju tri uzorka pšenice (dvije analize te superanaliza). Na osnovu otkupnog bloka kontrolna kuća izvršava obračun prispjele poljoprivredne kulture prema pojedinom vlasniku robe i to kroz izvješće o prispjelim količinama po pojedinim pošiljkama, s kvalitetom svake pojedine pošiljke (sve iz prvog primjerka otkupnog bloka) te sačinjava zapisnik s utvrđivanjem prosječne kvalitete isporučene robe, kao i utvrđivanjem prispjele količine u usporedbi sa standardnom kvalitetom (prispjela količina korigira se u slučaju da je vlaga robe iznad standardne vlage ili kada je primjesa iznad standardne - što radi kontrolna kuća) i navedeno se dostavlja proizvođaču i SLAVONIJA ŽUPANJI. Vlasnici robe dalje odlučuju što će sa uskladištenom robom - prodati, ostaviti na skladištu ili izvesti iz silosa. Na osnovi izvješća kontrolne kuće silos izvršava obračune, te knjiženja na pojedine vlasnike roba. Količina koju je utvrdila kontrolna kuća umanjuje se za 1% kala (ulazni i skladišni), te se obračunavaju i fakturiraju ulazni troškovi, a prema Stalnom javnom oglasu - cjeniku (prijem, sušenje). Poslovna je praksa da se u mjesecu u kojem se odvija žetva ne zaračunavaju troškovi skladištenja, nego se izlazi u susret vlasnicima robe te se isti počinju obračunavati od početka idućeg mjeseca i potom fakturiraju mjesečno.

Pregledom i analizom dostavljene dokumentacije i očitovanja stranke AZTN je ustanovio kako su pojedine odredbe ugovora nejasne i sporne, što je ukazivalo na moguće kršenje odredbi ZNTP-a. Naime, uvidom u sadržaj dostavljene dokumentacije, AZTN je uočio kako je:

- s dobavljačem [...] ugovor potpisan 30. kolovoza 2018. kada je i izvršeno plaćanje poljoprivrednog proizvoda, a otkupni blok nosi datum 26. lipnja 2018.;
- s dobavljačem [...] ugovor je potpisan 2. kolovoza 2018., a ukupno 11 otkupnih blokova, koji se odnose na taj ugovor imaju naznačene datume od 21. lipnja 2018. pa do 5. srpnja 2018., a plaćanje je izvršeno za svu robu 3. kolovoza 2018.;
- s dobavljačem [...] ugovor je potpisan 26. srpnja 2018., a otkupni blokovi nose datum 25. lipnja 2018. i 26. lipnja 2018., dio plaćanja je izvršen 31. kolovoza 2018.;
- u odnosu na dobavljače: [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...] otkupni blokovi izdani su prije sklapanja ugovora.

Stoga je bilo potrebno utvrditi jesu li ugovori s dobavljačima sklapani nakon isporuke žitarica, što ne bi bilo u skladu s intencijom članka 5. stavka 1. ZNTP-a i je li plaćanje u tim slučajevima izvršeno nakon proteka 60 dana od dana primitka poljoprivrednog proizvoda koji je predmet isporuke, što bi bilo protivno odredbi članka 11. stavka 1. točke 9. ZNTP-a.

Slijedom iznesenog, sve opisane činjenice i okolnosti AZTN je ocijenio dostatnim indicijama da po službenoj dužnosti pokrene upravni (ispitni) postupak protiv SLAVONIJA ŽUPANJE, kako bi tijekom upravnog postupka utvrdio sve odlučne činjenice i okolnosti bitne za utvrđenje o tome jesu li svi ugovori i javno objavljeni uvjeti otkupa žitarica, koje je SLAVONIJA ŽUPANJA, kao otkupljivač sklapala i objavljivala, bili sastavljeni u skladu s odredbama članka 5. stavka 1. i 3. ZNTP-a te je li otkup žitarica proveden u skladu s odredbama ZNTP-a, a posebice u odnosu na poštivanje rokova plaćanja, pritom neograničavajući se na samo na navedene segmente poslovnih odnosa SLAVONIJA ŽUPANJE s njezinim dobavljačima žitarica, već obuhvaćajući njezino cjelokupno poslovanje pri otkupu žitarica.

1. Utvrđivanje propisane visine ukupnoga godišnjeg prihoda SLAVONIJE ŽUPANJE

Postojanje značajne pregovaračke snage procesna je pretpostavka za ocjenu o tome primjenjuje li se ZNTP na pojedinog trgovca, otkupljivača i/ili prerađivača kao subjekta u lancu opskrbe hranom. Procesne pretpostavke okolnosti su od čijeg postojanja ovisi dopustivost pokretanja upravnog postupka utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi, raspravljanje u upravnom postupku i donošenje meritorne odluke.

Sukladno odredbi članka 3. stavka 3. ZNTP-a smatra se da značajnu pregovaračku snagu u smislu ZNTP-a ima otkupljivač čiji ukupni godišnji prihod i ukupan prihod povezanih društava s otkupljivačem ostvaren u Republici Hrvatskoj prelazi iznos od 50.000.000,00 kuna.

U prihod iz stavka 3. članka 3. ZNTP-a ne uračunava se prihod ostvaren prodajom robe, odnosno pružanjem usluga između povezanih društava (društava unutar grupe), a kako je određeno odredbom članka 3. stavka 5. ZNTP-a.

S ciljem utvrđivanja postojanja značajne pregovaračke snage izvršen je uvid u Registar godišnjih financijskih izvješća za SLAVONIJU ŽUPANJU, i to u Godišnje izvješće, Revizorsko izvješće s prilogima i bilješkama te Odluku o raspodjeli dobiti ili pokriću gubitka za, u trenutku pokretanja ovoga upravnog postupka, referentnu 2017. godinu.

Nadalje, utvrđeno je da je SLAVONIJA ŽUPANJA u 2017. godini samostalno ostvarila ukupne prihode u iznosu od 43.066.183 kuna, u 2018. godini 42.063.509,00 kuna, u 2019. godini 33.991.938,00 kuna te u 2020. godini 27.115.997,00 kuna.

Prema Registru godišnjih financijskih izvještaja, u pripadajućem Revizorskom izvještaju za 2017. godinu financijski izvještaji odnose se na godinu završenu 31. prosinca 2017., a sadrže i izvješće neovisnog revizora. Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja mlinarskih proizvoda te kupoprodaja robe.

Prema dostupnoj financijskoj dokumentaciji te prema podacima iz sudskog registra, SLAVONIJA ŽUPANJA je u 2017. godini bila vlasnički povezana sa subjektom HRŽ d.o.o., Županja, OIB: 52978095437, kojoj je SLAVONIJA ŽUPANJA bila jedan od 10 udjelničara, Sladorana d.o.o., Zagreb, OIB: 67477138481, kao najveći dioničar s udjelom od 68,63%, ŽITOZAJEDNICA, d.o.o., Zagreb, OIB: 080186607, kojoj je SLAVONIJA ŽUPANJA član društva, odnosno jedan od 45 udjelničara te Republika Hrvatska. Povezana društva su 2017. godine ostvarivala sljedeće prihode. HRŽ d.o.o. je imao ukupne prihode u iznosu od 1.198.590,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni. Sladorana d.o.o. je ostvarila ukupne prihode u iznosu od 213.219.847,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe iznose 49.445.786,00 kuna. ŽITOZAJEDNICA, d.o.o. je ostvarila ukupne prihode u iznosu od 410.708,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni.

Prema dostupnoj financijskoj dokumentaciji te prema podacima iz sudskog registra, SLAVONIJA ŽUPANJA je u 2018. godini bila vlasnički povezana sa subjektom HRŽ-om d.o.o., Županja kojoj je SLAVONIJA ŽUPANJA bila jedan od 10 udjelničara, Sladorana d.o.o. kao najveći dioničar s udjelom od 68,63%, ŽITOZAJEDNICOM, d.o.o. kojoj je SLAVONIJA ŽUPANJA član društva, odnosno jedan od 45 udjelničara te Republika Hrvatska. Povezana društva su 2018. godine ostvarivala sljedeće prihode. HRŽ d.o.o. je ostvario ukupne prihode u iznosu od 1.255.392,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni. Sladorana d.o.o. je ostvarila u toj godini ukupne prihode u iznosu od 250.609.711,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe iznose 158.967.015,00 kuna. ŽITOZAJEDNICA, d.o.o. je ostvarila ukupne prihode u iznosu od 400.371,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni.

Prema dostupnoj financijskoj dokumentaciji te prema podacima iz sudskog registra, SLAVONIJA ŽUPANJA je u 2019. godini bila vlasnički povezana s HRŽ-om d.o.o., koji je ostvario ukupne godišnje prihode u 2019. godini u iznosu od 1.252.304,00 kune, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni, sa ŽITOZAJEDNICOM, d.o.o. koja je ostvarila ukupne godišnje prihode u 2019. godini u iznosu od 385.859,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni te sa Sladoranom d.o.o., kao najvećim dioničarem, s udjelom od 68,63% koja je ostvarila ukupne godišnje prihode u 2019. godini u iznosu od 319.970.144,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe iznose 150.208.759,00 kuna.

Prema dostupnoj financijskoj dokumentaciji te prema podacima iz sudskog registra, SLAVONIJA ŽUPANJA je u 2020. godini bila vlasnički povezana sa ŽITOZAJEDNICOM, d.o.o., koja je ostvarila ukupne godišnje prihode u 2020. godini u iznosu od 341.764,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe nisu ostvareni, Sladoranom d.o.o., kao najvećim dioničarem s udjelom od 68,63%, koja je ostvarila ukupne godišnje prihode u 2020. godini u iznosu od 25.758.319,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe iznose 12.470.283,00 kuna, VIROOM d.d., kao najvećim dioničarem s udjelom od 16,73% koji je ostvario ukupne godišnje prihode u 2020. godini u iznosu od 55.264.701,00 kuna, a prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe iznose 4.465.425,00 kuna.

Slijedom navedenog, AZTN je utvrdio kako je SLAVONIJA ŽUPANJA zajedno sa svojim povezanim društvima u 2017., 2018., 2019. i 2020. ostvarila ukupne godišnje prihode, koji je nesporno čine otkupljivačem sa značajnom snagom u smislu odredbi članka 3. stavka 3. i 5 ZNTP-a.

2. Ispitni postupak - pribavljanje podataka, dokumentacije i pisanih pojašnjenja te usmena rasprava

U okviru ispitnog postupka, AZTN je na temelju ovlasti iz članka 17. stavka 1. ZNTP-a od SLAVONIJA ŽUPANJE prikupljao i analizirao podatke, dokumentaciju i pisana pojašnjenja u okviru neupravnog postupka KLASA: 034-08/18-04/121, uz podneske od 19. srpnja 2018., 23. srpnja 2018. i 17. rujna 2018., koja je u cijelosti prenesena i čini sastavni dio spisa ovoga predmeta. Isto tako prikupio je i analizirao podatke i dokumentaciju pribavljenu u okviru ovog upravnog postupka uz podneske SLAVONIJA ŽUPANJE od 20. studenog 2018., 11. siječnja 2021., 22. travnja 2021., 18. lipnja 2021., 28. lipnja 2021. te od 8. srpnja 2021.

Osim iznesenoga, AZTN je u skladu s odredbama članka 54. ZUP-a održao usmenu raspravu 23. travnja 2021., koja je odgođena, uz nastavak usmene rasprave od 2. srpnja 2021.

2.1. Podaci, dokumentacija i pisana pojašnjenja pribavljeni na temelju odredbe članka 17. stavka 1. ZNTP-a

O prikupljenoj i analiziranoj dokumentaciji iz neupravnog predmeta KLASA: 034-08/18-04/121 detaljno je izloženo u uvodu obrazloženja, odnosno u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje postojanja indicija za pokretanje ovoga upravnog postupka.

Predmetom analize konkretnog upravnog postupka bilo je ispitivanje odlučnih činjenica kako bi se moglo nesporno utvrditi jesu li javno objavljeni uvjeti otkupa pšenice i ječma roda 2018., sadržavali sve odredbe u smislu ZNTP-a, dakle utvrđivanje pravno – relevantnih činjenica o tome je li stranka postupila u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a, kao i utvrđivanja odlučnih činjenica kako, kada i na koji način su izvršena plaćanja dobavljačima za poljoprivredni ili prehrambeni proizvod koji je predmet isporuke. Ujedno, AZTN je ispitivao i sve one odlučne činjenice vezane uz konkretne kupoprodajne ugovore radi utvrđenja je li SLAVONIJA ŽUPANJA postupila u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. do 6. ZNTP-a. Također i u segmentu ispitivanja obvezno pravnog odnosa u dijelu sklopljenih kupoprodajnih ugovora AZTN je također ispitivao plaća li SLAVONIJA ŽUPANJA svojim dobavljačima u rokovima koji su propisani člankom 5. stavkom 1. točkom 3. ZNTP-a.

Uz obavijest SLAVONIJI ŽUPANJI o pokretanju upravnog (ispitnog) postupka KLASA: UP/I 034-03/18-04/030, URBROJ: 580-16/121-2018-002, od 5. listopada 2018. (dalje u tekstu: obavijest od 5. listopada 2018.), zbog postojanja indicija da je ona, kao otkupljivač, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnula nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima žitarica, AZTN je od SLAVONIJA ŽUPANJE, koristeći ovlast iz odredbe članka 17. stavka 1. ZNTP-a, a u odnosu na žitarice koje su otkupljivane nakon 1. travnja 2018., kada je počela puna primjena ZNTP-a, zatražio dostavu:

- čitljivih preslika potvrda o plaćanju računa broj: 218/CEN1/4, 219/CEN1/4, 220/CEN1/4, 221/CEN1/4, 222/CEN1/4, 71/POSL1/2;
- čitljivih preslika otkupnih blokova broj: 0087600, 0087599, 0087598, 0087597, 0087596, 0087557, 0087896, 0087557, 0087951, 0086985, 0087585, 0086994, 0087589, 0087590, 0086994, 0087578, 0087581, 0086999, 0086998, 0087000, 0086984, 0087873, 0087586, 0087584, 0087859, 0087579, 0087574;
- ugovor sklopljen s dobavljačem [...]

SLAVONIJA ŽUPANJA je u otvorenom roku, 20. studenog 2018., postupajući po zahtjevu AZTN-a, dostavila podnesak s pisanim očitovanjem i dokumentacijom. i to: a) Kronologiju kupoprodaje pšenice i potvrda o izvršenom plaćanju [...]; b) Pravilnik o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2018. godine; c) citat odredbe članka

79. Zakona o porezu na dodanu vrijednost; d) preslike potvrda o plaćenim računima za račune broj: 218/CEN1/4, 219/CEN1/4, 220/CEN1/4, 221/CEN1/4, 222/CEN1/4, 71/POSL1/2; e) preslike prijemnih otkupnih blokova broj: 0087600, 0087599, 0087598, 0087597, 0087596, 0087557, 0087896, 0087951, 0086985, 0087585, 0086994, 0087589, 0087590, 0087578, 0087581, 0086999, 0086998, 0087000, 0086984, 00875873, 0087586, 0087584, 0087859, 0087579 i 0087574; f) Ugovor o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice sklopljen između dobavljača [...] i SLAVONIJA ŽUPANJA d.d.; g) pojašnjenje vezano uz opis postupanja stranke u slučajevima kada je roba dovezena u silos i prodana trećoj strani, te h) opis prijema i otpreme tuđe robe u silosu za dobavljača [...].

U pisanom očitovanju stranka obrazlaže problematiku vezanu uz poslovanje SLAVONIJA ŽUPANJE uz način označavanja naziva dokumenta, odnosno uporabe pojma i značenja otkupnog bloka kod prijema robe. Ističe kako naziv otkupni blok u konkretnom slučaju nije kupoprodajni dokument, niti stvara bilo kakvu obvezu bilo koje strane na kupoprodaju robe, već je riječ o popratnom dokumentu kojeg izdaju prilikom prijema robe, odnosno dovoženja robe u silos. Isti služi kao dokaz, odnosno potvrda prijema robe na skladište u silosu. Isto tako, navodi kako je taj otkupni blok zapravo prijemni blok te ima snagu dokaza da je roba predana na skladište. Nadalje, stranka ističe da SLAVONIJA ŽUPANJA koristi ovaj format zapisa od pedesetih godina prošlog stoljeća te da radi velike zalihe istih i dalje koriste naziv otkupni blok u svom poslovanju. Izdavanjem otkupnog bloka kod prijema robe u skladište (silos) nije izvršena kupoprodaja robe već je roba samo dostavljena na skladište. Isto tako, stranka detaljno pojašnjava na dva konkretna primjera kako navedeno funkcionira u praksi. Tako je dano pojašnjenje vezano uz samu prodaju robe naknadno prodanu trećim osobama, a drugi na robu izvezenu iz silosa od strane njezina vlasnika. Stranka ponovno ističe da otkupni blok u svojstvu prijemnog bloka koristi isključivo kao pomoćni dokument prilikom prijema robe na skladište, a koji ne predstavlja obvezu kupoprodaje.

U nastavku očitovanja stranka navodi kako nije prekršila odredbe ZNTP-a o prekoračenju valute plaćanja, nego se plaćanja izvršavaju u roku od 24 sata od dana sklapanja kupoprodajnog ugovora i izdavanja pravog otkupnog bloka ili fakture, ovisno o tome je li prodavatelj u sustavu poreza na dodanu vrijednost (dalje u tekstu: PDV). U prilog tvrdnji da nije riječ o kupoprodajnom dokumentu, ukazuje i činjenica da na njemu nije naveden OIB osobe ili tvrtke koja je robu dovezla, niti su navedeni kilogrami predane robe svedene na standard kvalitete, nema naznačene cijene robe, niti broj žiro računa subjekta, što je preduvjet za plaćanje. Stranka se slaže kako je naziv otkupnog bloka loš i da može dovesti do zabune pa ga planiraju ukloniti kako ne bi došlo do zabune i potencijalnih nesporazuma u budućnosti.

Stranka nadalje obrazlaže i način poslovanja s dobavljačima zavisno od činjenice je li prodavatelj (dobavljač) u konkretnom slučaju u sustavu PDV-a ili nije, pa se stoga razlikuju dva načina poslovanja.

Ako prodavatelj nije u sustavu PDV-a na osnovi obračuna kontrolne kuće, u smislu kupoprodaje sastavlja se tzv. pravi otkupni blok, odnosno onaj koji ima sve zakonske sastavnice. Istodobno se sa prodavateljem potpisuje ugovor koji je usklađen sa ZNTP-om te od dana sklapanja ugovora počinje teći rok od 60 dana za izvršenja plaćanja robe. U drugom slučaju ako je vlasnik robe obveznik PDV-a na osnovi obračuna kontrolne kuće, sukladno odredbi članka 79. Zakona o porezu na dodanu vrijednost („Narodne novine“, br.73/13., 99/13.,148/13.,153/13.,143/14 i 115/16.) izdaje stranci račun na kojem su svi zakonom propisani podaci. Istodobno se s prodavateljem potpisuje ugovor koji je usklađen sa ZNTP-om te od dana sklapanja ugovora počinje teći rok od 60 dana za izvršenje plaćanja.

Nastavno na navedena pojašnjenja vezana uz način postupanja i poslovanja s dobavljačima, posebice u odnosu na samo funkcioniranje prijema i otkupa merkantilne robe, stranka navodi kako postoji više mogućnosti u vezi s robom predanom na skladište (silos) stranke. Tako dobavljači imaju mogućnost prodaje SLAVONIJA ŽUPANJI, ostavljanje na skladištu i plaćanje

skladišnine, izvoženje iz silosa ili prodaja trećoj strani. Nadalje stranka pojašnjava da tek u trenutku kada vlasnik robe odluči prodati svoju robu, tada se može pristupiti izradi kupoprodajne dokumentacije. Sam trenutak dovoza robe i odluka vlasnika što će sa njom učiniti u potpunosti je volja vlasnika robe na koju stranka ne može utjecati. Iz tog razloga, obrazlaže stranka, nisu u mogućnosti potpisati ugovor prije nego vlasnik robe istu odluči prodati. Također, stranka ističe da je roba koja je primljena na skladište i za koju je izdan otkupni blok (prijemni otkupni blok), knjiži se kao izvanbilančan zapis s obzirom na to da stranka nije vlasnik te robe.

Zaključno, stranka u svom prvom očitovanju u sklopu upravnog postupka, ni nakon njega nije predložila preuzimanje obveza izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokova radi otklanjanja nepoštenih trgovačkih praksi u skladu s odredbom članka 18. stavka 1. ZNTP-a.

U upravnom (ispitnom) postupku radi utvrđenja svih okolnosti i činjenica bitnih za razjašnjenje pravog stanja stvari, a nakon što je AZTN zaprimio podnesak u kojem je stranka dala svoje očitovanje vezano za dostavljenu joj obavijest od 5. listopada 2018., AZTN je pozivom na odredbu članka 17. stavak 1. ZNTP-a dopisom od 18. prosinca 2020. zatražio stranku dostavu dodatne dokumentacije i dopunu očitovanja.

Navedenim dopisom zatražena je dostava:

- potvrde o izvršenom cjelokupnom plaćanju, kao i očitovanje o razlikama u plaćanju po računima dobavljača [...], jer iz do sada dostavljene dokumentacije, a u odnosu na račune navedene u nastavku, nije razvidna cjelokupna uplata po tim računima, a riječ je o računima:
 - o 218/CEN1/4 od 7. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna,
 - o 219/CEN1/4 od 9. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna,
 - o 220/CEN1/4 od 10. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna,
 - o 221/CEN1/4 od 13. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna,
 - o 222/CEN1/4 od 14. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kune;
- potvrdu o izvršenom cjelokupnom plaćanju po računu dobavljača [...] broj 1649-PJ6V-1 od 24. srpnja 2018. u iznosu od [...] kuna;
- dodatno pojašnjenje i dodatnu dokumentaciju (ako postoji) iz koje je razvidno na temelju kojeg dokumenta su se obračunavale usluge prijema, skladištenja, sušenja i otpreme pšenice i ječma zaprimljenih kod SLAVONIJE ŽUPANJA tijekom 2018., odnosno, potrebno se izjasniti o tome je li u konkretnom slučaju riječ o već dostavljenim dokumentima i to Stalnom javnom oglasu – Cjeniku usluga sušenja, prijema, skladištenja i otpreme pšenice i ječma roda 2018. od 4. lipnja 2018., ili se navedeni obračun izvršavao na temelju Stalnog javnog oglasa - Cjenika usluga sušenja, prijema, skladištenja i otpreme pšenice roda 2018. godine s važnošću od 27. srpnja 2018., ili su se troškovi navedenih usluga koje SLAVONIJA ŽUPANJA pruža dobavljačima obračunavali temeljem nekog drugog dokumenta, u kojem slučaju je potrebno dostaviti pisano izjašnjenje o tome, kao i presliku tog dokumenta;
- dodatno pojašnjenje, kao i dodatnu dokumentaciju iz koje je razvidno tko snosi troškove koji terete isporučenu pšenicu i/ili ječam, a odnose se na troškove otkupa (ulaz, izlaz, koncentracija i dr.), raznih analiza i sušenja, sve kako je određeno člankom 2. Ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice i Ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilnog ječma te podatak o tome gdje su i na koji način objavljene i dobavljačima dostupne cijene tih troškova te u kojem trenutku su dobavljači upoznati s visinom predmetnih troškova (cijenom koju su dužni platiti za te usluge);
- pisano pojašnjenje o tome uračunavaju li se troškovi izvršene analize i drugih troškova za koje se terete dobavljači žitarica u dokument gdje se vrši likvidacija, odnosno u tzv. „pravi“ otkupni blok;
- podatak o tome gdje se nalazi otkupno mjesto SLAVONIJA ŽUPANJE.

Stranka je u otvorenom roku postupila u skladu sa zahtjevom AZTN-a te je uz podnesak od 11. siječnja 2021. dostavila očitovanje, kao i zatraženu dokumentaciju i to: a) financijsku karticu dobavljača [...] i primanote broj 603 i broj 92; b) financijsku karticu dobavljača [...] i primanote broj 495 i broj 63; c) Stalni javni oglas - cjenik od 4. lipnja 2018.; d) Stalni javni oglas - cjenik od 26. srpnja 2018.; e) Račun broj 657-1-1; f) Prijemni/otkupni blok [...]; g) [...] - obračun troškova „Uslužno“; h) Prijemni/otkupni blok 0087574 [...] - obračun troškova „Slavonija“; i) Prijemni/otkupni blok 0087646 - obračun troškova na treću osobu; j) Prijemni/otkupni blok 0087588 - troškovi obračuna iskazani na „pravom“ otkupnom bloku; k) Prijemni/otkupni blok 0087585 - troškovi obračuna iskazani na „pravom“ otkupnom bloku.

Iz sadržaja pisanog očitovanja stranke u bitnome proizlazi kako su svi zatraženi računi plaćeni u cijelosti, te da u prilogu podneska stranka dostavlja dokaze o proknjiženim i provedenim plaćanjima (dostavljena je financijska analitička kartica dobavljača [...] te primanote broj 603. i 92.). U odnosu na potvrdu o izvršenom cjelokupnom plaćanju po računu dobavljača [...] broj 1649-PJ6V-1 od 24. srpnja 2018., stranka navodi da je i taj račun plaćen u cijelosti te da u prilogu dostavlja dokaz o proknjiženim i provedenim plaćanjima (dostavljena je financijska analitička kartica dobavljača [...] te primanote br. 495. i 63.).

U odnosu na pojašnjenje, kao i dodatnu dokumentaciju iz koje je razvidno na temelju kojeg dokumenta su se obračunavale usluge prijema, skladištenja, sušenja i otpreme pšenice i ječma zaprimljenih kod SLAVONIJA ŽUPANJE tijekom 2018., stranka pojašnjava kako je SLAVONIJA ŽUPANJA u razdoblju od 4. lipnja 2018. pa do 26. srpnja 2018. obračun usluga (prijem, skladištenje, sušenje i otprema) obračunavala sukladno Stalnom javnom oglasu – cjeniku s važnošću od 4. lipnja 2018., dok su se navedene usluge nakon toga razdoblja obračunavale prema Stalnom javnom oglasu – cjeniku od 26. srpnja 2018., s važnošću od 27. srpnja 2018. za što se dostavlja dokaz u prilogu (Stalni javni oglas – cjenik od 4. lipnja 2018., Stalni javni oglas – cjenik od 26. srpnja 2018., račun br. 657-1-1, prijemni/otkupni blok [...]).

U odnosu na pojašnjenje, kao i dodatnu dokumentaciju iz koje je razvidno tko snosi troškove koji terete isporučenu pšenicu i/ili ječam, a odnose se na troškove otkupa (ulaz, izlaz, koncentracija i dr.), raznih analiza i sušenja, stranka pojašnjava da poljoprivrednik ima nekoliko opcija, i to: a) predati robu na svoje ime, odnosno čuvati je na skladištu, b) prodati svoju robu SLAVONIJA ŽUPANJI i c) robu predati na drugog dobavljača. S obzirom na navedeno, svi troškovi koji terete isporučenu pšenicu i/ili ječam u silose SLAVONIJA ŽUPANJE, bez obzira prodaje li se roba ili se stavlja na skladištenje, obračunava se vlasnicima robe. Stranka pri tom navodi i pojašnjava tri primjera iz prakse prema opcijama koje poljoprivrednici imaju, a koje su prethodno opisane te navedeno potkrepljuje dokumentacijom koju prilaže uz ovu točku očitovanja ([...] – obračun troškova „uslužno“, te prijemni/otkupni blokovi broj 0087574 i 0087646). Također, stranka navodi kako su svi javni oglasi – cjenici javno dostupni na oglasnoj ploči u krugu društva, na samom šalteru kojem pristupa sam poljoprivrednik, te su prilikom dovoza robe upoznati sa svim troškovima koji će biti obračunati. Informaciju o tome dobavljači mogu dobiti i preko telefona te im, po potrebi, može biti objašnjeno i na taj način.

Nadalje, stranka pojašnjava da su svi troškovi koje terete obračun pšenice jasno vidljivi te se obračunavaju na dokumentu tzv. „pravi“ otkupni blok. U prilog navedenome stranka dostavlja obračune otkupnih blokova dobavljača [...] i [...] (otkupni blokovi broj 87588 i 0087585).

U odnosu na podatak o tome gdje se nalazi otkupno mjesto SLAVONIJA ŽUPANJE, stranka ističe kako se isto nalazi na lokaciji tvrtke, sjedištu društva u Županji – J.J. Strossmayera 65.

2.2. Usmena rasprava od 23. travnja 2021. i 2. srpnja 2021. te očitovanje stranke sukladno zaključku od 2. srpnja 2021.

2.2.1. Usmena rasprava od 23. travnja 2021.

Na temelju članka 54. ZUP-a, u konkretnom upravnom postupku održane su usmene rasprave 23. travnja 2021. i 2. srpnja 2021., obje određene s ciljem utvrđivanja svih okolnosti i činjenica bitnih za razjašnjenje pravog stanja stvari i radi ostvarenja prava stranke na mogućnost izjašnjavanja o svim okolnostima i činjenicama koje su iznesene u ispitom postupku.

Na usmenu raspravu određenu za 23. travnja 2021. pozvana je stranka, a u svojstvu svjedoka: [...], [...], [...], [...], [...] te [...], direktor trgovačkog društva [...], [...], [...].

Svjedok [...] je podneskom od 12. travnja 2021., izvijestio AZTN o nemogućnosti dolaska na usmenu raspravu iz zdravstvenih razloga, dok je svjedok [...] elektronskom porukom od 21. travnja 2021. obavijestio AZTN o nemogućnosti dolaska na usmenu raspravu, jer bio u kontaktu s COVID pozitivnom osobom i stoga ima obvezu samoizolacije. Svjedok [...] nije opravdao svoj nedolazak na usmenu raspravu, iako je uredno obaviješten njezinom o održavanju.

AZTN-u se 22. travnja 2021. obratio odvjetnik Hrvoje Šutalo iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Miro Glavaš i Hrvoje Šutalo, Vinkovci, Duga ulica 10/I, dostavljajući podnesak s priloženom punomoći za zastupanje stranke te rješenjem o otvaranju predstečajnog postupka nad dužnikom SLAVONIJA ŽUPANJA d.d. Trgovačkog suda u Osijeku, poslovni broj: 5 St-534/20-5 uz prijedlog za prekidom postupka sukladno odredbi članka 68. stavka 2. Stečajnog zakona („Narodne novine“, br. 71/15. i 104/17., dalje u tekstu: Stečajni zakon).

Imenovani opunomoćenik u predmetnom podnesku navodi da je rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku, poslovni broj: 5 St-534/20-5 od 17. studenog 2020., otvoren predstečajni postupak nad dužnikom SLAVONIJA ŽUPANJA pa da se sukladno tome na temelju odredbe članka 68. stavka 2. Stečajnog zakona upravni postupci koji su u tijeku prekidaju od dana otvaranja predstečajnog postupka i predlaže da AZTN u ovom upravnom postupku odredi prekid postupka.

S obzirom na navedeno, AZTN je usmenu raspravu zakazanu za 23. travnja 2021. odgodio, dok je odlučeno da će se daljnja odluka donijeti pisanim putem.

Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, kao i uvidom u neslužbeni izvadak iz sudskog registra za stranku na dan 22. travnja 2021. AZTN je utvrdio da je nad strankom, odnosno dužnikom SLAVONIJA ŽUPANJA navedenim rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku otvoren predstečajni postupak.

AZTN je 11. lipnja 2021. donio zaključak kojim je odbio prijedlog za prekidom predmetnog upravnog postupka od 22. travnja 2021. ocjenjujući ga neosnovanim. Naime, prijedlog za prekid postupka SLAVONIJA ŽUPANJA podnosi na temelju odredbe članka 68. stavka 2. Stečajnog zakona, kojom je određeno da se, između ostalog, upravni postupci koji su u tijeku prekidaju s danom otvaranja predstečajnog postupka, u potpunosti zanemarujući odredbu stavka 4. istoga članka Stečajnog zakona. Naime, od dana otvaranja predstečajnog postupka do njegova završetka nije dopušteno pokretanje parničnih, ovršnih, upravnih i postupaka osiguranja protiv dužnika, a takvi postupci koji su u tijeku, prekidaju se danom otvaranja predstečajnog postupka (članak 68. stavci 1. i 2. Stečajnog zakona). Međutim, odredbom stavka 4. članka 68. Stečajnog zakona određeno je da se odredbe stavka 1. i 2. članka 68. Stečajnog zakona ne primjenjuju na postupke na koje predstečajni postupak ne utječe, kao ni na postupke radi ostvarenja tražbina koje su nastale nakon otvaranja predstečajnog postupka,

a o čemu je upravo riječ u konkretnom slučaju. Ovaj upravni postupak utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi u smislu ZNTP-a pokrenut je po službenoj dužnosti radi zaštite javnog interesa u smislu odredbi toga zakona, kao prisilnog propisa pa činjenica otvaranja i vođenja predstečajnog postupka nad dužnikom SLAVONIJA ŽUPANJA nema utjecaja na daljnji tijek i provođenje toga upravnog postupka.

Nastavno na navedeno, AZTN je predmetnim zaključkom odredio i održavanje nastavka odgođene usmene rasprave pa je nastavak usmene rasprave određen za 2. srpnja 2021. Na usmenu raspravu AZTN je ponovno pozvao stranku, osobe ovlaštene za zastupanje stranke i naprijed navedene svjedoke.

2.2.2. Usmena rasprava od 2. srpnja 2021.

Na usmenoj raspravi 2. srpnja 2021. za stranku nazočili su Miro Glavaš, odvjetnik iz Zajedničkog odvjetničkog ureda Miro Glavaš i Hrvoje Šutalo, Švarcova 4, Zagreb, te direktor [...], [...], [...].

Usmenjoj raspravi nisu pristupili svjedoci dobavljači [...], [...] i [...], za koje je dostava poziva uredno iskazana, dok su na spis predmeta prije održavanja usmene rasprave zaprimljeni podnesci kojima svjedoci obavještavaju AZTN o nemogućnosti dolaska na zakazanu usmenu raspravu.

Na održanoj usmenjoj raspravi od 2. srpnja 2021. ukratko je iznesen predmet rasprave i dotadašnji tijek postupka u ovoj upravnoj stvari, dok je stranci u skladu s člankom 54. stavkom 3. ZUP-a pružena mogućnost dopunjavanja navoda, izjašnjavanja o naknadno dostavljenim dokazima, kao i o svim drugim činjenicama i okolnostima koje su bitne za rješavanje upravne stvari.

Tijekom održavanja usmene rasprave SLAVONIJA ŽUPANJA je izjavila kako ostaje kod svih dotadašnjih navoda iznesenih u ovom postupku, izjava i pojašnjenja iz pisano dostavljenih podnesaka.

Na pitanje o tome što sve čini ugovornu dokumentaciju, odnosno na temelju koje dokumentacije se izvršava poslovna suradnja s dobavljačima poljoprivrednih proizvođača žitarica (pšenica, ječam, kukuruz), stranka je izjavila da sukladno svojim financijskim mogućnostima napravi neku vrstu poslovnog plana i [.....]. Na pitanje o načinu na koji se predviđaju otkupne količine žitarica u jednoj otkupnoj sezoni, stranka navodi da najveće količine otkupljuju od poduzeća koje se bave organizacijom poljoprivredne proizvodnje ([...] i [...]), a samo manji dio otkupljuju od malih poljoprivrednika. Pojašnjava da u omjeru 90% otkupljenih žitarica čine veliki dobavljači, a mali dobavljači tek 10%.

Na poseban upit o tome na koji način dogovaraju otkup i poslovanje s malim dobavljačima, stranka izjavljuje da SLAVONIJA ŽUPANJA nije toliko financijski jaka u odnosu na druge otkupljivače žitarica koji su ujedno i najveći proizvođači koji posluju s tim malim dobavljačima na način da ih unaprijed financiraju pa ih time obvezuju ugovorom da su dužni njima isporučiti ugovorenu robu i stoga na tržištu ostane mala količina slobodne robe koja će po volji malih dobavljača biti eventualno ponuđena na otkup stranci.

Pozvana da ukratko objasni sam otkupni proces, odnosno dovoz žitarica od malih proizvođača na otkupno mjesto SLAVONIJE ŽUPANJA, stranka ponavlja navode i pojašnjenja iznesena u pisanim očitovanjima (podnesci od 17. rujna 2018. i 20. studenoga 2018.).

Nakon što joj je predočen Stalni javni oglas - cjenik od 4. lipnja 2018. i Stalni javni oglas - cjenik od 26. srpnja 2018., stranka, upitana o tome je li cijena pšenice navedena u Stalnom

javnom oglasu - cjeniku od 26. srpnja 2018. cijena koja se isplaćuje dobavljaču, odnosno cijena navedena u tom cjeniku u odnosu na kilogram pšenice zavisno njezine od kvalitete, pojašnjava da se cijena naknadno dogovara u samom trenutku dogovora i odluke dobavljača kada on odluči da će tu robu prodati odnosno sklopiti ugovor. Cijene su okvirno navedene da bi ih potaknuli da robu prodaju SLAVONIJA ŽUPANJI.

Na pitanje o tome na koji način se određuje cijena ječma, stranka pojašnjava da sve zavisi od tržišnih uvjeta, odnosno da je situacija ista kao i kod otkupa pšenice, sve se dogovara tek kada je dobavljač koji je dovezao ječam u silos SLAVONIJA ŽUPANJE odlučio da želi sklopiti ugovor s njima i prodati robu.

Na daljnje pitanje o tome kada se izdaje otkupni blok, stranka odgovara u trenutku kada je dobavljač odlučio SLAVONIJA ŽUPANJI prodati robu. U tom trenutku dobavljač potpisuje ugovor sa SLAVONIJA ŽUPANJOM i izdaje mu se otkupni blok. Dodatno pojašnjava da nemaju dobavljače s kojima posluju samo na temelju otkupnog bloka bez sklopljenog ugovora.

Kako stranka nije imala daljnjih dokaznih prijedloga, a prije dovršetka usmene rasprave, AZTN je donio zaključak kojim je određeno kako se svjedoci [...], [...] i [...] neće ponovo pozivati jer je tijekom dokaznog postupka dovoljno utvrđeno činjenično stanje za donošenje odluke te da bi se provođenjem drugih dokaza tj. ispitivanja ovih svjedoka znatno odugovlačio predmetni postupak pa se iz razloga ekonomičnosti svjedoci neće ponovno pozivati niti saslušavati. Pored navedenog, ocijenjeno je da se saslušanjem ovih svjedoka ne bi utvrdila niti jedna nova činjenica bitna za donošenje odluke, zbog čega je usmena rasprava dovršena.

Također je zaključkom od 2. srpnja 2021. AZTN naložio stranci da u roku od 10 dana od dana održavanja usmene rasprave dostavi: tablični prikaz ulaza pšenice u razdoblju do 26. srpnja 2018. i nakon 26. srpnja 2018. s podacima o otkupljenim količinama pšenice i izvršenim isplata dobavljačima; pisano pojašnjenje iz kojeg razloga dolazi do drugačije utvrđenih postotaka vlage između prvobitno utvrđenog postotka koji je unesen u „prijemnom bloku“ i postotka koji je naveden na obračunu kvalitete odnosno na otkupnom bloku, konkretno u odnosu na otkupni blok broj 0087586 od 4. srpnja 2018., dobavljača [...] i otkupni blok broj 0087576 od 25. lipnja 2018., dobavljača [...].

2.2.3. Očitovanje SLAVONIJA ŽUPANJE sukladno zaključku s održane usmene rasprave 2. srpnja 2021.

Stranka je u otvorenom roku, podneskom od 8. srpnja 2021., dostavila tablični prikaza ulaza pšenice u razdoblju do 26. srpnja 2018. i nakon 26. srpnja 2018. te pojašnjenje drugačije utvrđenih postotaka vlage u odnosu na izdane otkupne blokove dobavljača [...] i [...], sve sukladno zaključku s usmene rasprave od 2. srpnja 2021.

U predmetnom očitovanju stranka pojašnjava da do razlike u podacima postotka vlage između „prijemnog bloka“ i otkupnog bloka može doći jedino ako je utvrđeni postotak vlage na prijemu robe veći od standarda, a standard vlage je 13,50%, dok je predmet kupoprodaje samo ona roba koja zadovoljava navedeni standard.

Za otkupni blok stranka navodi kako utvrđeni iznos vlage od 13,00% u potpunosti prati i postotak vlage naveden u svim narednim dokumentima, odnosno u otkupnom bloku i obračunu kvalitete po zapisniku broj 177. Što se tiče [...], utvrđena je vlaga od 14,00%, što prati i zapisnik broj 107. Međutim, kako je predmet kupoprodaje isključivo količina svedena na standard, što prati obračun kvalitete po zapisniku iz kojeg je vidljivo da se vlaga od 14,00% svela na standard od 13,50%. U trenutku prodaje SLAVONIJA ŽUPANJI, odnosno kada se izdao tzv. „pravi“ otkupni blok, postotak iskazane vlage od 13,50% je i mora biti drugačiji od postotka vlage koji je bio utvrđen na ulazu pšenice iz razloga što se otkupljivanje radi na

količini standard kvalitete umanjene za ulazni kalo. U odnosu na konkretni otkupni blok broj 0087576 stranka navodi da je [...] dopremio neto količinu od [...] kilograma. S obzirom na iskazani postotak vlage od 14,00% ista se svela na standard kvalitetu od 13,5% primjenjujući formulu $(100 - \text{izmjerena vlaga}) / (100 - 13,50) * \text{neto izvagana kilaža}$. Na taj način je dobivena količina od [...] kilograma od koje se izuzima 1% ulaznog kala te dobiveni iznos predstavlja kupljenu količinu.

Zaključno, stranka navodi da je opisani princip rada standardan kod merkantilne pšenice s obzirom na to da višak vlage izaziva oboljenja kod pšenice (i drugih kultura), te se procesom sušenja svodi na propisane granične uvjete kako bi se što duže skladištila. Navedeno je određeno i Pravilnikom o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2018. godine u kojem se navodi da pšenica s više od 14,50% vlage ne smije biti korištena u ljudske svrhe niti u svrhu životinjske prehrane, te kao takva mora ići na sušenje, a što zapravo i je proces svođenja na standard kvalitetu.

3. Utvrđenja AZTN-a

Stranka je u očitovanju od 17. rujna 2018., između ostalog, navela da je u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. (dan primitka zahtjeva za očitovanjem AZTN-a od 29. kolovoza 2018.), kao i u trenutku dostave predmetnog očitovanja, izvršavala otkup žitarica na dva načina. U razdoblju od 1. travnja 2018. do 26. srpnja 2018. žitarice je otkupljivala na temelju kupoprodajnih ugovora koji su sadržavali sve bitne sastojke, a u razdoblju od 26. srpnja 2018. do 17. rujna 2018. otkupljivala ih je na temelju javno objavljenih uvjeta – Stalnog javnog oglasa- cjenika od 26. srpnja 2018., s važnošću od 27. srpnja 2018., koji sadrži sve parametre potrebne radi utvrđivanja kvalitete, otkupnu cijenu po klasama te specifikaciju svih troškova koji terete proizvođače.

Uvažavajući sadržaj predmetnog očitovanja stranke razvidno je kako se ispitni postupak vodio u dva smjera, pa se tako pod točkom 3.1. obrazloženja ovoga rješenja analiziraju ona činjenična utvrđenja koja se odnose na kupoprodajne ugovore u razdoblju od 1. travnja 2018. do 26. srpnja 2018., u odnosu na 36 dobavljača merkantilne pšenice, od kojih su dvoje ujedno i dobavljači merkantilnog ječma, dok se pod točkom 3.2. obrazloženja ovoga rješenja analiziraju činjenična utvrđenja sadržaja javno objavljenih uvjeta, Stalnog javnog oglasa – cjenika od 26. srpnja 2018., u razdoblju od 27. srpnja 2018. do 17. rujna 2018. (datum podneska stranke u kojem je dano pojašnjenje vezano uz način otkupa pšenice roda 2018., op.a.)

S obzirom na to da su se tijekom ispitnog postupka pojavile nejasnoće vezane uz specifičnost poslovanja kod otkupa pšenice, prije svega na postojanje dva otkupna bloka te shodno tome i nejasnoće oko obračuna kvalitete, posebno se analizirao ovaj segment uz provjeru i utvrđenje rokova plaćanja, što je obrazloženo pod točkom 3.3. ovoga rješenja.

3.1. Kupoprodajni ugovori

Stranka je uz podnesak od 17. rujna 2018. dostavila Ugovore o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice koje je sklopila sa sljedećim dobavljačima: [...], datum ugovora 30. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 17. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 16. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 2. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 2. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 1. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 31. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 31. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 26. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 23. srpnja 2018.;

[...], datum ugovora 24. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 19. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 17. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 13. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 13. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 13. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 6. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 26. lipnja 2018.; [...], datum ugovora 17. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 16. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 7. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 1. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 2. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 1. kolovoza 2018.; [...], datum ugovora 26. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 25. srpanj 2018.; [...], datum ugovora 24. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 24. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 20. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 19. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 12. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 13. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 13. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 12. srpnja 2018.; [...], datum ugovora 12. srpnja 2018.

Uz ugovore koji se vežu uz dobavljače merkantilne pšenice, stranka je dostavila i Ugovor o kupoprodaji (otkupu) merkantilnog ječma sklopljenog s dobavljačem [...] od 26. lipnja 2018. te Ugovor o kupoprodaji (otkupu) merkantilnog ječma sklopljenog s dobavljačicom [...] od 25. srpnja 2018.

Uz navedeni podnesak stranka je dostavila i Ugovor o prodaji merkantilne pšenice rod 2017. sklopljen s dobavljačem [...] od 30. travnja 2018., a koji ugovor nije bio tipski, odnosno odredbe ovog ugovora razlikovale su se u odnosu na naprijed navedene ugovore.

U tom kontekstu može se konstatirati kako je SLAVONIJA ŽUPANJA u razdoblju od 1. travnja do 10. srpnja 2018. (podaci traženi za navedeno razdoblje), odnosno do 17. rujna 2018. (sukladno očitovanju stranke iz podneska od 17. rujna 2018.) poslovala s 36 dobavljača pšenice, od kojih su dvoje ujedno i dobavljači ječma. Ugovori su sklopljeni u razdoblju od 30. travnja 2018. do 30. kolovoza 2018., većina od 12. srpnja 2018. do 17. kolovoza 2018. (njih gotovo 90%). Dostavljena su 36 Ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice, od kojih je 35 ugovora istovjetnog sadržaja (tipski ugovori) te 2 Ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilnog ječma, oba identičnog sadržaja.

Izvršena je analiza navedenih ugovora kako bi se utvrdilo jesu li ugovori sastavljeni u skladu s odredbama članka 5. stavak 1. točke 1. do 6. ZNTP-a, a utvrđivani su i rokovi izvršenja plaćanja dobavljačima koji u konkretnom slučaju ne mogu biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda (članak 11. točka 9. ZNP-a).

Naime, odredbama članka 5. stavka 1. ZNTP-a propisano je da ugovor između dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača mora biti sklopljen u pisanom obliku i sadržavati sve odredbe bitne za poslovni odnos ugovornih strana, a osobito odredbe o: 1) cijeni proizvoda i/ili načinu određivanja, odnosno izračuna cijene, 2) kvaliteti i vrsti poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču i/ili prerađivaču, 3) uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, a rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je predmet isporuke, odnosno ne može biti dulji od 30 dana od dana primitka svježeg proizvoda koji je predmet isporuke, 4) uvjetima i rokovima isporuke poljoprivrednih ili prehrambenih proizvoda koji su predmet ugovora, 5) mjestu isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda i 6) trajanju ugovora.

U predmetnim (tipskim) ugovorima o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice određeno je da je predmet ugovora kupoprodaja odnosno otkup merkantilne pšenice roda 2018. (članak 1. ugovora).

Odredbom članka 2. ugovora određeno je da kupac to jest otkupljivač kupuje od prodavatelja to jest dobavljača merkantilnu pšenicu po sljedećim uvjetima:

Pšenica četvrte klase (HL <74; protein <10,49)

Pšenica treće klase (HL min. 74; protein 10,5-11,99)
Pšenica druge klase (HL min. 78; protein 12-13,49)
Pšenica prve klase (HL min. 78; protein 13,5-14,99)
Premium pšenica (HL min 80; protein >15).

U svakom od ugovora cijena je određena i navedena prema parametrima kvalitete hektolitarske mase (kg/hl) i postotku proteina (%) te kao takva je ručno upisivana u jedno od praznih polja koja se odnose na predviđene klase. S obzirom na činjenicu da se cijena pšenice ručno upisuje u neku od praznih polja klase pšenice (ili u više klasa) u ugovorima su naznačene različite cijene za istu klasu kod različitih dobavljača.

Stranka je u pisanom očitovanju od 23. srpnja 2018. AZTN-u dostavila pojašnjenje vezano uz način određivanja cijene kod otkupa pšenice. Tako je pojasnila da cijenu žitarica uglavnom formiraju veliki tržišni subjekti, a da se tržišna cijena u pravilu ne zna do pred kraj žetve. Iz tog razloga, kao i zbog toga što SLAVONIJA ŽUPANJA 95% otkupa izvršava od velikih organizatora proizvodnje, se ni uvjeti (cijene) otkupa nisu javno objavljivali, nego se nakon što tržište formira cijenu, s proizvođačima direktno pregovara oko otkupa. Dakle, cijene i uvjeti otkupa ne dogovaraju se unaprijed, već tek po završetku žetve, u trenutku kada se na tržištu formira cijena pšenice.

Nadalje, podnescima od 17. rujna 2018. i 20. studenoga 2018. stranka je dostavila očitovanje u kojem se, između ostalog, detaljno pojašnjava sam proces prijema robe u silos, kao i postupak i radnje koje se poduzimaju kod samog otkupa žitarica, s naglaskom na pšenicu i ječam.

Uzimajući u obzir navedena pojašnjenja stranke vezana uz prijem žitarica u silos, kao i detaljno pojašnjenu proceduru otkupa žitarica u konkretnom slučaju te cjelokupnu materijalnu dokumentaciju koju je stranka tijekom ispitnog postupka dostavila u predmet spisa AZTN je utvrdio sljedeće.

Iz dostavljene dokumentacije i pisanih očitovanja stranke utvrđeno je kako je SLAVONIJA ŽUPANJA u sezoni otkupa 2018. otkupljivala pšenicu IV., III., II. i I. klase dok se „Premium pšenica“ nije otkupljivala, odnosno pšenica niti jednog dobavljača nije zadovoljila uvjete koji su propisani člankom 2. Ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice. Cijene po kojima se otkupljivala pšenica (i koja je navedena u ugovorima) nije ista za sve dobavljače unutar iste klase pšenice. Raspon cijena pšenice kretao se za IV. klasu od [...] kuna do [...] kuna, za III. klasu od [...] kuna do [...] kuna, za II. klasu od [...] kuna do [...] kuna te za I. klasu od [...] kuna do [...] kuna za kilogram pšenice.

Analizirajući sadržaj odredbe članka 2. tipskih ugovora o otkupu merkantilne pšenice roda 2018., koje je stranka dostavila u prilogu svog pisanog očitovanja od 17. rujna 2018., za zaključiti je kako je stranka prilikom samog sastavljanja ugovornih odredbi predmetnih ugovora i odredaba bitnih za poslovni odnos sa svojim dobavljačima žitarica primjenjivala odredbe važećeg Pravilnika o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2018. godine (dalje u tekstu: Pravilnik). Odredbe toga Pravilnika primjenjuju se na pšenicu roda 2018. godine proizvedenu za otkup isključivo na području Republike Hrvatske (članak 1. stavak 3. Pravilnika).

Navedenim Pravilnikom utvrđuju se parametri kvalitete i kvalitativne klase prilikom otkupa pšenice (članak 1. stavka 1. Pravilnika). Odredbom članka 1. stavka 2. Pravilnika propisano je kako parametri kvalitete i kvalitativne klase pšenice propisani ovim Pravilnikom mogu biti i drugačiji ako su vlasnik pšenice i otkupljivač dogovorili drugačije uvjete. U pogledu utvrđivanja sadržaja bitnih sastojaka koji moraju sadržavati ugovori sklopljeni u pisanom obliku, stranka

je prilikom određivanja kvalitete i vrste poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču, u konkretnom slučaju stranci, primijenila odredbe Pravilnika i to članka 2. stavaka 1. i 2., s obzirom na to da je pšenicu u otkupu razvrstala u skladu s kvalitativnim klasama u skladu s tablicom iz članka 2. stavka 2. Pravilnika razvrstavajući pšenicu u tzv. Premium klasu, I. klasu, II. klasu, III. klasu i IV. klasu. Naime, vidljivo je kako je pšenica u otkupu razvrstavana u kvalitativne klase sukladno Pravilniku na bazi dva parametra kvalitete, a to su hektolitarska masa (kg/hl) te postotak proteina (%).

Stoga, u predmetnim ugovorima jasno je navedeno koju kvalitetu pšenice stranka kao otkupljivač prihvaća za otkup te je navedeno i na koji način se parametri kvalitete odražavaju na cijenu. Dakle, cijena se izračunava prema kvalitativnoj klasi pšenice (Premium, I., II., III. i IV. klasa), a ujedno stranka je odredila i način korekcije cijene, odnosno odredila je kako utječe hektolitarska masa i protein na korekciju osnovne cijene po klasi.

Odredbom članka 2. stavkom 2. ugovora određeno je da za sve klase merkantilne pšenice roda 2018. primjesa može biti ukupno najviše 5%, od čega crne najviše 2%, kao i bijele primjese (prokljalih zrna) također najviše 2%, dok je stavkom 3. navedenog članka određeno da dobavljač to jest prodavatelj jamči da je predmetna merkantilna pšenica zdrava, svojstvene boje i mirisa i bez prisutnosti živih štetnika.

Obračun vrši neovisna kontrolna kuća sukladno zakonskim propisima s jasno vidljivim i analiziranim parametrima na bazi utvrđenog suhog zrna vršeći korekciju u količini zaprimljene robe (npr. kalo, vlaga, hektolitarska masa, primjesa, lom). Prilikom obračuna jasno su istaknuti i svi troškovi u kn/t koji terete isporučenu pšenicu, a odnose se na troškove otkupa (ulaz, izlaz, koncentracija i dr.), raznih analiza i sušenja, a prema javno objavljenom Cjeniku usluga sušenja, prijema, skladištenja i otpreme pšenice i ječma rod 2018. godine (odredba članka 2. stavak 4. ugovora).

Sukladno zahtjevu AZTN-a od 18. prosinca 2020., stranka je uz podnesak od 11. siječnja 2021. dostavila pisano pojašnjenje u odnosu na primjenu Cjenika ulaza, skladištenja, izlaza i sušenja merkantilne pšenice roda 2018. iz kojeg proizlazi da je od 4. lipnja 2018. do 26. srpnja 2018. primjenjivala Stalni javni oglas - cjenik od 4. lipnja 2018. kojim su regulirane usluge ulaza, skladištenja, izlaza (otpreme robe iz silosa) i usluga sušenja pšenice. Nadalje, 26. srpnja 2018. stranka je javno objavila nove uvjete otkupa pšenice i to Stalni javni oglas - cjenik od 26. srpnja 2018., s važnošću od 27. srpnja 2018., temeljem kojeg su regulirane sve usluge vezane uz primitak robe u skladište i daljnja manipulacija s zaprimljenom robom, a koji Stalni javni oglas - cjenik se primjenjivao istovremeno s ugovorima koje je stranka sklapala s dobavljačima pšenice. Stoga se zaključuje kako je u predmetnim ugovorima o otkupu merkantilne pšenice roda 2018. stranka uskladila svoje poslovanje s odredbama Pravilnika i to s odredbom članka 3. stavka 3., kojom je propisano kako na obračunskoj analizi moraju biti istaknuti i svi troškovi u kn/t ili kn/kg koji terete isporučenu pšenicu, a upravo se odnose na troškove otkupa tj. ulaza, izlaza i dr., kao i raznih analiza i sušenja tog proizvoda.

Slijedom navedenoga, AZTN je utvrdio kako je odredbama stavka 1. i stavka 2. ugovora jasno navedena cijena za određenu klasu te je navedeno i na koji će se način odstupanja u parametrima odražavati na količinu i cijenu.

Nadalje, odredbom članka 3. ugovora ugovoren je rok plaćanja od maksimalno 7 dana, od dana primitka predane pšenice koja je predmet ugovora, odnosno od dana ispostave urednog i ispravnog računa ili otkupnog bloka, a ugovoreno je i da se plaćanje može izvršiti kompenzacijom, djelomično ili u cijelosti. Navedena odredba članka 3. ugovora u skladu je s

odredbama ZNTP-a, budući da se pšenica i ječam (koji predstavljaju žitarice biljne vrste iz porodice trava sukladno odredbi članka 5. stavka 1. točke a) Pravilnika o žitaricama i proizvodima od žitarica objavljenog u „Narodnim novinama“, broj 81/16.) može podvesti pod pojam poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda iz članka 2 c) ZNTP-a.

Prema zakonskoj definiciji iz članka 2 c) ZNTP-a poljoprivredni ili prehrambeni proizvod jest svaka tvar ili proizvod, djelomično prerađen ili neprerađen, a namijenjen je prehrani ljudi ili se može očekivati da će ga ljudi konzumirati, uključujući piće, žvakaću gumu i svaku drugu tvar, uključujući vodu koja se namjerno ugrađuje u hranu tijekom njezine proizvodnje, pripreme ili prerade te žive životinje koje su namijenjene za proizvodnju hrane u skladu s člankom 2. Uredbe (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL 31, 1.2.2002), osim morske ribe i drugih morskih organizama iz ulova.

Dakle, u konkretnom slučaju predmet isporuke nije svježi poljoprivredni ili prehrambeni proizvod, iz čega slijedi zaključak kako je navedena odredba o uvjetima i rokovima plaćanja za isporučenu pšenicu u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a.

Nadalje, navedenu ugovornu odredbu o uvjetima i rokovima plaćanja isporučenog poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda potrebno je razmatrati i u skladu s odredbom članka 7. stavka 1. ZNTP-a, kojom je propisano kako za svaku isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i trgovca ili dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača, odnosno za svaku uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun ili otkupni blok, u skladu s poreznim propisima, iz čega se izvodi zaključak kako navedena ugovorna odredba kako će se plaćanje pšenice izvršiti u roku od maksimalno 7 dana od dana ispostave urednog i ispravnog računa ili otkupnog bloka nije sporna niti je u suprotnosti s odredbama ZNTP-a, tj. odredbe članka 7. stavka 1. ZNTP-a.

Uvjeti i rokovi isporuke poljoprivrednog proizvoda koji su predmet ugovora su određeni člankom 4. ugovora na način da se prodavatelj to jest dobavljač obvezuje da će merkantilnu pšenicu dostavljati kupcu to jest otkupljivaču o svom trošku na lokaciju prema dogovoru, odnosno fco skladište (silos) kupca to jest otkupljivača u koji je dogovorena isporuka merkantilne pšenice.

Ovako sadržanu ugovornu odredbu treba promatrati i u kontekstu zakonske definicije mjesta isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda kako to propisuje odredba članka 2. točke m) ZNTP-a kojom je propisano kako je mjesto isporuke mjesto na kojem dobavljač isporučuje poljoprivredni ili prehrambeni proizvod otkupljivaču i/ili prerađivaču ili trgovcu i na kojem u trenutku isporuke svi rizici i odgovornosti za proizvod prelaze na otkupljivača i/ili prerađivača ili trgovca.

AZTN na temelju ranije dostavljene dokumentacije i očitovanja stranke dostavljene uz podnesak od 17. rujna 2018. nije mogao sa sigurnošću definirati gdje se nalazi otkupno mjesto stranke, a kako je određeno naprijed navedenom odredbom članka 4. ugovora. Stoga je AZTN dopisom od 18. prosinca 2020. još jednom pozvao stranku da se izjasni o navedenom te je stranka u očitovanju od 11. siječnja 2021. dostavila traženi podatak, odnosno podatak o tome kako se otkupno mjesto SLAVONIJA ŽUPANJE, nalazi na lokaciji tvrtke, sjedištu stranke u Županji – J.J. Strossmayera 65.

Stoga, razmatrajući sadržaj odredbe o mjestu isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, ova ugovorna odredba nije sporna, jer nije nužno inzistirati da je mjesto isporuke određeno sa dodatnim podacima (imenom naselja, adresom i kućnim brojem) ako se u određenom mjestu nalazi jedno skladište (silos), što je u biti potvrđeno i izjavom stranke u podnesku od 11. siječnja 2021.

Odredbom članka 5. ugovora određeno je da ugovor stupa na snagu danom potpisivanja od ugovornih strana, a važi do 30. rujna 2018., što je u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 6. ZNTP-a te je navedenom ugovornom odredbom jasno određeno trajanje predmetnih ugovora.

Slijedom iznesenoga, u pogledu sadržaja tipskih ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice roda 2018. ocjenjeno je kako su isti sadržavali sve bitne sastojke upravo u skladu s odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. do 6. ZNTP-a.

Jedini ugovor, a kako je već naprijed navedeno, koji nije bio tipskog sadržaja je Ugovor o prodaji merkantilne pšenice rod 2017. sklopljen s dobavljačem [...] od 30. travnja 2018.

Analizom sadržaja ugovornih odredbi tog ugovora utvrđeno je da isti sadrži sve odredbe bitne za poslovni odnos ugovornih strana te da su i njegove odredbe u cijelosti u skladu s odredbama članka 5. stavka 1. točke 1. do 6. ZNTP-a (obvezni sastojak o cijeni proizvoda, kvaliteti i vrsti proizvoda, uvjetima i rokovima plaćanja, uvjetima i rokovima isporuke, mjestu isporuke i trajanju ugovora). Naime, predmet ugovora sklopljenog s dobavljačem [...] je otkup merkantilne pšenice roda 2017. (suha, zdrava, bez znakova plijesni i stranog mirisa, nezaražena žitnim štetnicima), ugovorenih kvalitativnih svojstava: vlaga do 13%, primjesa maksimalno 5%, HI min. 79,00, protein >12,50%, porijeklo Republika Hrvatska, u količini od [...] tona, po cijeni od [...] kuna/tona + PDV, rok isporuke odmah, fakturiranje po izdanom računu i otpremnici, plaćanje ugovoreno putem kompenzacije, paritet FCA utovareno u vozilo kupca silos Belje, Beli Manastir, ugovor je sklopljen na određeno vrijeme, odnosno do ispunjenja ugovorom preuzetih obveza.

Predmet postupanja po službenoj dužnosti bila je i analiza sadržaja i provedbe dva Ugovora o kupoprodaji (otkupu) ječma roda 2018. koje je stranka sklopila s dobavljačem [...] 26. lipnja 2018. i dobavljačicom [...] od 25. srpnja 2018.

Odredbe navedenih ugovora istovjetne su odredbama naprijed navedenih ugovora o otkupu merkantilne pšenice te se razlikuju samo u predmetu ugovora odnosno vrsti i kvaliteti poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču. Tako je odredbom članka 1. predmetnih ugovora određeno da je predmet ugovora kupoprodaja to jest otkup merkantilnog ječma roda 2018., dok je odredbom članka 2. navedenih ugovora određeno da kupac to jest otkupljivač kupuje od prodavatelja to jest dobavljača merkantilni ječam po sljedećim uvjetima: Ječam HL min 66, vlaga maksimalno 13,5% uz naznačenu cijenu od [...] kuna po kilogramu ječma kod dobavljača [...], a kod dobavljačice [...] cijena je određena u iznosu od [...] kuna po kilogramu ječma.

U odnosu na kvalitetu ove žitarice prilikom prodaje, odnosno kupnje, mogu se primijeniti preporučeni parametri kvalitete koji su propisani isključivo u odnosu na ovu žitaricu Kodeksom otkupa žitarica i uljarica koji je donesen u studenome 2014., koji predstavlja preporuku prodavačima i kupcima u vezi sklapanja ugovora o kupoprodaji, ali nije obvezujući, niti je istim propisana sankcija za određeno postupanje odnosno ne primjenjivanje određeni kriterija, već isti predstavlja skup načela o profesionalnom ponašanju. Drugačije uvjete od uvjeta preporučenih Kodeksom vlasnik žitarica i uljarica i kupac mogu regulirati međusobno

posebnim ugovorom. Međutim, bez obzira na ovo utvrđenje, potrebno je ukazati da se stranka u pogledu određivanja kvalitete u odnosu na ječam roda 2018. u cijelosti pridržavala preporuka koje su navedene vezano za ovu vrstu žitarice u citiranom Kodeksu. Stoga, ocjena je AZTN-a da je stranka u konkretnom slučaju primijenila običaje koji se odnose na kvalitetu navedenog proizvoda i koji se redovito primjenjuju u istim okolnostima, kada je riječ o prijemu i otkupu žitarica. U tom smislu, uvažavajuće sve okolnosti ovog slučaja potrebno je ukazati kako je stranka i u ovom konkretnom slučaju uskladila svoje poslovanje i u odnosu na ovaj poljoprivredni i/ili prehrambeni proizvod na način da su predmetni ugovori u cijelosti usklađeni s odredbom članka 5. stavka 1. točke 1. do 6. ZNTP-a, odnosno isti sadrže sve odredbe bitne za poslovni odnos ugovornih strana.

3.2. Otkup na temelju Javno objavljenih uvjeta, Stalnog javnog oglasa – cjenika

Kao što je već naprijed navedeno stranka je u svom očitovanju od 17. rujna 2018. navela da je u razdoblju od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. (dan primitka zahtjeva za očitovanjem AZTN-a od 29. kolovoza 2018.), kao i u trenutku dostave predmetnog očitovanja, izvršavala otkup žitarica na dva načina:

- u razdoblju od 1. travnja 2018. do 26. srpnja 2018. žitarice je otkupljivala na temelju kupoprodajnih ugovora koji su sadržavali sve bitne sastojke,
- u razdoblju od 26. srpnja 2018. do 17. rujna 2018. otkupljivala ih je na temelju javno objavljenih uvjeta – Stalnog javnog oglasa- cjenika od 26. srpnja 2018., s važnošću od 27. srpnja 2018., koji sadrži sve parametre potrebne radi utvrđivanja kvalitete, otkupnu cijenu po klasama te specifikaciju svih troškova koji terete proizvođače.

Iz sadržaja javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018., Stalni javni oglas - cjenik od 26. srpnja 2018., razvidno je da SLAVONIJA ŽUPANJA, kao otkupljivač otkupljuje merkantilnu pšenicu roda 2018. sukladno naznačenim parametrima kvalitete koji se odnose na proteine i hektolitarsku masu, a na temelju kojih se određuje cijena. Također je određeno da ako vrijednost hektolitara nije u skladu s promatranim razredom proteina takva se pšenica otkupljuje po prvom sljedećem cjenovnom razredu uz jasno navedene parametre proteina i hektolitarske mase. Usluge sušenja, prijema, skladištenja i otpreme posebno su kategorizirane, a ovisno o postotku vlage određena je cijena usluge sušenja u odnosu na jednu tonu pšenice.

Također, osim navedenog javno objavljeni uvjeti sadrže i slijedeće odredbe koje se odnose na specifičnosti otkupa pšenice:

- u cijenu su uračunati troškovi prijevoza u silos SLAVONIJA ŽUPANJE,
- troškovi prijema za pšenicu koja je predmet kupoprodaje se ne obračunavaju,
- plaćanje pšenice je u valuti od 1 dan,
- povećani hektolitar u odnosu na minimalno potrebni se ne bonificira,
- prijem pšenice u silos koju će SLAVONIJA ŽUPANJA otkupiti: 0,00 kuna,
- prijem pšenice u silos koja nije predmet kupoprodaje: 40,00 kuna/tona,
- analiza kvalitete robe na prijemu: 4,00 kune/tona,
- ulazni kalo 1% odbija se vlasniku robe od količine suhe robe,
- skladištenje pšenice u silosu – mjesečno 15,00 kuna/tona,
- otprema 20,00 kuna/tona,
- izlazni kalo 0,5% odbija se vlasniku od količine suhe robe na izlazu,
- vlasnik robe suglasan je da je roba uskladištena zajedno sa robom ostalih proizvođača, te da se u slučaju otpreme vrši obračun kvalitete, usporedbom isporučene i zadužene kvalitete. Obračun usluge skladištenja vrši se dnevno. Cijene su izražene u kunama bez PDV-a, a fakturiranje se izvršava zadnji dan u mjesecu,
- rok plaćanja izvršenih usluga je 15 dana, uz mogućnost kompenzacije, dok se u slučaju nepravovremenog podmirenja obveza zaračunava važeća zakonska kamata.

Odredbom članka 5. stavka 3. ZNTP-a predviđena je iznimka od obveze postojanja ugovora u pisanom obliku između otkupljivača i/ili prerađivača i njihovih dobavljača i to u slučaju kada proizvođač (dobavljač) prihvati narudžbu otkupljivača na temelju njegovih javno objavljenih uvjeta koji su obvezujući i koji se prilažu otkupnom bloku te sadrže slijedeće sastojke koji su nužni:

- a) cijena proizvoda ili način određivanja, odnosno izračuna cijene,
- b) kvaliteta i vrsta proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču,
- c) uvjeti i rokovi plaćanja isporučenog proizvoda, s tim da rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda, odnosno ne dulji od 30 dana, ako je predmet isporuke svježi poljoprivredni ili prehrambeni proizvod,
- d) uvjeti i rokovi isporuke proizvoda,
- e) mjesto isporuke proizvoda.

Kada se analiziraju odredbe javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018., koje je stranka dostavila u prilogu svog pisanog očitovanja, za zaključiti je kako je stranka prilikom objavljivanja odredaba bitnih za poslovni odnos primjenjivala odredbe važećeg Pravilnika koje se primjenjuju na pšenicu roda 2018. godine proizvedenu za otkup isključivo na području Republike Hrvatske (članak 1. stavak 3. Pravilnika).

Navedenim Pravilnikom utvrđuju se parametri kvalitete i kvalitativne klase prilikom otkupa pšenice (članak 1. stavak 1. Pravilnika). Odredbom članka 1. stavka 2. Pravilnika propisano je kako parametri kvalitete i kvalitativne klase pšenice propisani ovim Pravilnikom mogu biti i drugačiji ako su vlasnik pšenice i otkupljivač dogovorili drugačije uvjete. U pogledu utvrđivanja sadržaja bitnih sastojaka koje javno objavljeni uvjeti moraju sadržavati stranka je prilikom određivanja kvalitete i vrste poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje otkupljivaču, u konkretnom slučaju stranci, primijenila odredbe Pravilnika i to članka 2. stavaka 1. i 2., s obzirom na to da je pšenicu u otkupu razvrstala u skladu s dva parametra kvalitete, a to su postotak proteina (%) te hektolitarska masa (kg/hl), po kvalitativnim klasama pšenice u skladu s tablicom iz članka 2. stavka 2. Pravilnika.

Analizirajući odredbe javno objavljenih uvjeta koje je stranka dostavila vidljivo je kako je stranka primjenjivala odredbe Pravilnika i u dijelu kako je to propisano odredbom članka 2. stavka 1. Pravilnika iz koje odredbe proizlazi kako bez obzira na druge parametre kvalitete, kod konačnog razvrstavanja pšenice u kvalitativnu klasu, konačni i odlučujući parametar je postotak proteina.

Stoga, stranka je jasno navela u javno objavljenim uvjetima koju kvalitetu pšenice prihvaća za otkup te je navela na koji način se parametri kvalitete odražavaju na cijenu.

Dakle, cijena se izračunava prema kvalitativnoj klasi pšenice (I., II., III. i IV. klasa), a ujedno stranka je odredila i način korekcije cijene, odnosno odredila je kako utječe hektolitarska masa i protein na korekciju osnovne cijene po klasi. Naime, stranka je u javno objavljenim uvjetima izrijekom navela kako se uz ispunjen uvjet hektolitarske mase, cijena obračunava ovisno o postotku proteina prema tablici. Nadalje, kao što je prethodno izloženo, stranka je u javno objavljenim uvjetima navela i odredbu sadržaja da ukoliko hektolitarska masa ne zadovoljava najnižu vrijednost klase kojoj pripada protein, takva se pšenica otkupljuje po prvom sljedećem cjenovnom razredu uz navođenje konkretnih primjera:

- protein 14.50 i hl. 78, pšenica će biti plaćena [...] kunu,
- protein 14.50 i hl. 77, pšenica će biti plaćena [...] kuna,
- protein 14.50 i hl. 76, pšenica će biti plaćena [...] kuna,

- protein 14.50 i hl. 75, pšenica će biti plaćena [...] kuna,
- protein 14.50 i hl. 74, pšenica će biti plaćena [...] kuna,
- protein 14.50 i hl. 73, pšenicu ne otkupljujemo.

Dakle, AZTN je utvrdio kako je stranka u javno objavljenim uvjetima navela cijenu za određenu klasu, kao i na koji će se način odstupanja u parametrima odražavati na količinu i cijenu.

Kada se nadalje analiziraju odredbe javno objavljenih uvjeta, vidljivo je kako je stranka u svojim javno objavljenim uvjetima navela kako će plaćanje predane pšenice vršiti u roku od 1 dana. Navedena odredba javno objavljenih uvjeta stranke u skladu je s odredbama ZNTP-a, budući da se pšenica može podvesti pod pojam poljoprivrednog i prehrambenog proizvoda iz članka 2 c) ZNTP-a, a kako je već naprijed u tekstu obrazloženo uz samu definiciju poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda. Slijedom navedenog odredba o uvjetima i rokovima plaćanja za isporučenu pšenicu u skladu je s odredbom članka 5. stavka 3. u vezi članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a.

U odnosu na uvjete i rokove isporuke poljoprivrednog proizvoda, vidljivo je kako je stranka u svojim javno objavljenim uvjetima Stalnom javnom oglasu - cjeniku od 26. srpnja 2018., s važnošću od 27. srpnja 2018., jasno navela kako uvjeti i rokovi isporuke vrijede od 27. srpnja 2018., dok je trajanje istih određeno do 30. rujna 2018., a što proizlazi iz sadržaja odredbe članka 5. stavka 1. svakog od ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice koji je stranka sklapala s dobavljačima pšenice u 2018.

Naime, u pisanom očitovanju od 20. studenog 2018. stranka detaljno obrazlaže sam način zaprimanja robe u silos, odnosno opcije koje stoje na raspolaganju samim dobavljačima (predati je na svoje ime, odnosno čuvati je na skladištu, prodati svoju robu SLAVONIJA ŽUPANJI ili robu predati na drugog dobavljača) uz izdavanje prijemnog/otkupnog bloka kod prijema robe u silos te posebno ističe činjenicu da stranka u tom trenutku izvršava samo usluge prijema, analize, sušenja, skladištenja te otpreme robe, sve zavisno od volje i zahtjeva dobavljača. U trenutku kada se dobavljač, čija je roba već uskladištena u silosu stranke odluči da predmetnu robu želi prodati stranci pristupa se izradi potrebne dokumentacije i izvršava se sam postupak kupoprodaje (otkupa) pšenice. Ovisno o tome je li dobavljač u sustavu PDV-a ili nije razlikuju se dvije situacije. Ako dobavljač nije u sustavu PDV-a na osnovu obračuna kontrolne kuće koji imaju obje strane, sastavlja se u smislu kupoprodaje otkupni blok sa svim potrebnim podacima te se istodobno potpisuje ugovor s dobavljačem, usklađen s odredbama ZNTP-a te od tog dana počinje teći rok za plaćanje od 60 dana. Ako je dobavljač u sustavu PDV-a, on sam na temelju obračuna kontrolne kuće izdaje stranci račun te se istodobno potpisuje i ugovor o kupoprodaji i od tog dana počinje teći rok za plaćanje od 60 dana.

Slijedom navedenog, a što proizlazi iz pisanog očitovanja i dostavljene materijalne dokumentacije u predmet spisa, nije sporno da je stranka sa svim dobavljačima od kojih je otkupljivala pšenicu roda 2018. sklapala i ugovore u pisanom obliku, a koji ugovori su bili istovjetnog sadržaja (tipski ugovori) iz kojih je razvidno da je njihovo trajanje određeno do 30. rujna 2018. (članak 5. stavak 1. ugovora). Navedenim postupanjem, odnosno uz istovremenu primjenu javno objavljenih uvjeta i ugovora sklopljenih u pisanom obliku nadomješten je nedostatak eksplicite određenog roka isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u javno objavljenim uvjetima Stalnom javnom oglasu - cjeniku od 26. srpnja 2018., a sve kako je određeno odredbom članka 5. stavka 3. u vezi s odredbom članka 5. stavak 1. točka 4. ZNTP-a.

Nadalje, u javno objavljenim uvjetima otkupa merkantilne pšenice roda 2018., kao mjesto isporuke navodi se silos SLAVONIJA ŽUPANJE d.d., J. J. Strossmayera 65, 32270 Županja s naznakom da su u cijenu uračunati troškovi prijevoza u silos. Troškovi koji terete isporučenu pšenicu obračunavaju se prema cjeniku prijema, uskladištenja, sušenja i izlaza pšenice roda 2018., što upravo označava da trošak i rizik nad robom prelazi na kupca kada mu prodavatelj stavlja robu na raspolaganje u ugovorenom mjestu, a to je upravo mjesto na kojem se nalazi silos ovog kupca kao otkupljivača.

Javno objavljeni uvjeti, odnosno Stalni javni oglas - cjenik od 26. srpnja 2018., sadrži i cjenik uskladištenja, ulaza, izlaza i sušenja merkantilne pšenice roda 2018. Stoga može se zaključiti kako je stranka prilikom objave javno objavljenih uvjeta otkupa merkantilne pšenice roda 2018., uskladila svoje poslovanje s odredbama naprijed navedenog Pravilnika i to s odredbom članka 3. stavka 3., kojom je propisano kako na obračunskoj analizi moraju biti istaknuti i svi troškovi u kn/t ili kn/kg koji terete isporučenu pšenicu, a upravo se odnose na troškove otkupa tj. ulaza, izlaza i dr., kao i raznih analiza i sušenja tog proizvoda.

Slijedom iznesenoga, u pogledu sadržaja javno objavljenih uvjeta otkupa pšenice roda 2018. ocjenjeno je kako su isti sadržavali sve bitne sastojke u skladu s odredbom članka 5. stavka 3. u vezi članka 5. stavka 1. točke 1. do 5. ZNTP-a.

3.3. Otkupni blokovi i rokovi plaćanja

Kako je u Ugovorima o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice i ječma određeno kako će se plaćanje izvršiti u roku od maksimalno 7 dana od dana ispostave urednog i ispravnog računa ili otkupnog bloka, a tijekom postupka AZTN je došao do saznanja kako SLAVONIJA ŽUPANJA naziv „otkupni blok“, odnosno sam pojam otkupnog bloka upotrebljava i tumači na dva različita načina, bilo je potrebno provesti sveobuhvatnu analizu dokumentacije koju je stranka koristila tijekom otkupne zone žitarica 2018. godine.

U točki 3.3.1. obrazloženja ovoga rješenja opisan je postupak kojim se utvrdilo značenje, odnosno uporaba naziva i korištenih termina u odnosu na dokumentaciju koju je stranka upotrebljavala u poslovanju s dobavljačima žitarica tijekom sezone otkupa 2018., pogotovo u kontekstu otkupnih blokova kako bi se mogli utvrditi rokovi plaćanja dobavljačima, dok je u točki 3.3.2. obrazloženja ovoga rješenja analiza i zaključak o rokovima plaćanja.

3.3.1. Otkupni blokovi

Nakon dostave pisanog očitovanja stranke od 19. srpnja 2018. i 17. rujna 2018. uočena je nejasnoća vezana uz primjenu i samo tumačenje pojma otkupnog bloka kako ga je stranka upotrebljavala i nazivala u poslovanju s dobavljačima žitarica. Tako se pojam (naziv) otkupnog bloka navodi, odnosno koristi u svojstvu potvrde da je roba zaprimljena/dostavljena na skladište, pa se de facto radi o prijemnom bloku, a drugi tzv. „pravi“ otkupni blok stranka koristi u svojstvu otkupnog bloka, sa svim sastavnicama takvog dokumenta koje isti mora imati u smislu ZNTP-a.

Stranka, pozvana obrazložiti problematiku vezanu uz poslovanje u odnosu na način izdavanja otkupnog bloka, odnosno sam naziv i pojam dokumenta pod nazivom otkupni blok, u svom pisanom očitovanju od 20. studenog 2018. pojašnjava da naziv (termin) „otkupni blok“ nije kupoprodajni dokument niti stvara bilo kakvu obvezu bilo koje strane na kupoprodaju robe, već je riječ o popratnom dokumentu koji izdaje prilikom prijema robe, odnosno dovoženja robe u silos. Isti služi kao dokaz, odnosno potvrda o prijemu robe na skladište u silosu. U daljnjem tekstu stranka navodi kako je otkupni blok zapravo prijemni blok te da ima snagu dokaza da je roba predana na skladište. Radi velikih zaliha te dokumentacije koje ima i dalje u svom

poslovanju koristi takav dokument pod nazivom otkupni blok. Izdavanjem tog otkupnog bloka nije izvršena kupoprodaja robe već je roba samo dostavljena na skladište. Isto tako, stranka na konkretnim primjerima iz prakse pojašnjava korištenje pojma otkupnog bloka (jedan se odnosi na robu naknadno prodanu trećim osobama, a drugi na robu izvezenu iz silosa od strane njezina vlasnika).

Kao dokaz navedenom ističe i da se ne radi o kupoprodajnom dokumentu ukazuju i činjenice da na njemu nije naveden OIB osobe ili tvrtke koja je robu dovezla, niti su navedeni kilogrami predane robe svedene na standard kvalitete, nema cijene robe niti broj žiro računa trgovačkog subjekta što je preduvjet za plaćanje te prihvaća zaključak AZTN-a kako je naziv tog prijemnog dokumenta (otkupni blok, op.a.) loš i da može dovesti do zabune pa ga planira ukloniti u tom smislu iz uporabe kako ne bi došlo do zabune i potencijalnih nesporeda u budućnosti.

Stranka navodi kako postoji više mogućnosti u vezi s robom predanom na skladište: prodaja SLAVONIJA ŽUPANJI, ostavljanje robe na skladištu i plaćanje skladišnine, izvoženje iz silosa ili prodaja trećoj strani. Tek kada vlasnik robe odluči prodati svoju robu tada se može pristupiti izradi kupoprodajne dokumentacije. Sam trenutak dovoza robe i odluka vlasnika što će s njom učiniti u potpunosti je volja vlasnika robe na koju SLAVONIJA ŽUPANJA ne može utjecati pa iz tog razloga nisu u mogućnosti potpisati ugovor prije nego ju vlasnik robe odluči prodati. Stranka ističe kako se roba koja je primljena na skladište i za koju je izdan prijemni/otkupni blok, knjiži kao izvanbilančan zapis obzirom da stranka nije vlasnik te robe.

Nadalje, stranka pojašnjava i da ovisno o činjenici da li je prodavatelj u sustavu PDV-a ili nije, stranka razlikuje dva načina poslovanja, a sve kako je naprijed obrazloženo.

Nadalje, navodi i kako postoji više mogućnosti u vezi s robom predanom na skladište: prodaja SLAVONIJA ŽUPANJI, ostavljanje robe na skladištu i plaćanje skladišnine, izvoženje iz silosa ili prodaja trećoj strani. Tek kada vlasnik robe odluči prodati svoju robu tada se može pristupiti izradi kupoprodajne dokumentacije. Sam trenutak dovoza robe i odluka vlasnika što će s njom učiniti u potpunosti je volja vlasnika robe na koju SLAVONIJA ŽUPANJA ne može utjecati pa iz tog razloga nisu u mogućnosti potpisati ugovor prije nego ju vlasnik robe odluči prodati. Stranka ističe kako se roba koja je primljena na skladište i za koju je izdan otkupni blok, knjiži kao izvanbilančan zapis s obzirom na to da stranka nije vlasnik te robe.

AZTN ističe da ne mogu postojati dvije vrste otkupnog bloka, jedan koji ima sve sastavnice istog i drugi kojem naziv ne odgovara sadržaju već ima ulogu prijemnog lista. Obrazloženje kako je takav način rada ustaljen desetljećima ne opravdava način rada i ne zadovoljava kriterije poslovanja u smislu vođenja financijske dokumentacije pa bi svakako moralo biti striktno odvojeno i jasno iskazano što je otkupni blok, a što prijemni list. Budući da trgovcu i svakoj drugoj pravnoj ili fizičkoj osobi koja obavlja registriranu djelatnost treba vjerodostojna isprava kojom dokazuje nabavu proizvoda za poslovnu svrhu, sam otkupljivač mora sastaviti dokument koji se naziva otkupni blok, izdati ga u dva primjerka i na njemu iskazati datum, podatke o sebi kao kupcu i podatke o nositelju poljoprivrednoga gospodarstva od kojega je otkupio proizvode te količinu, jediničnu i ukupnu cijenu otkupljenih proizvoda, a koji otkupni blok potpisuju obje ugovorne strane i svaka od ugovornih strana zadržava po jedan primjerak. Kupcu otkupni blok služi kao zamjena za ulazni račun i dokaz o nabavljenoj sirovini ili trgovačkoj robi, a poljoprivredniku za evidentiranje ostvarenoga prometa.

U odnosu na iznijetu napomenu o tome da roba koja je primljena na skladište i za koju je izdan prijemni/otkupni blok, stranka knjiži kao izvanbilančan zapis s obzirom na to da nije njen vlasnik, AZTN ističe sljedeće. Izvanbilančni zapis je dio glavne knjige i dnevnika. Na kontima izvanbilančnih zapisa poduzetnik evidentira imovinu koja nije u vlasništvu trgovačkoga društva, a koju ono koristi u svom poslovnom procesu (pozajmljene stvari), na kojoj obavlja usluge dorade, tuđa ambalaža, primljena roba u komisijsku prodaju, privremeno uskladištena tuđa materijalna dobra i drugo. Na ovim kontima knjiže se oni poslovni događaji koji u trenutku

nastanka ne utječu izravno na promjene bilančnih pozicija, dok prilikom sastavljanja bilance, nakon unosa redovitih pozicija aktive i pasive te nakon utvrđivanja zbroja aktive i pasive, unose se pozicije aktivnih i pasivnih izvanbilančnih zapisa, što znači da se pozicije aktivnih i pasivnih izvanbilančnih zapisa dopisuju bilančnim pozicijama, ali se s njima ne zbrajaju.

Prema tome, iz računovodstvene perspektive ako se knjiži stavka u izvanbilančnom zapisu to je dokaz da evidentirana imovina nije u vlasništvu trgovačkoga društva. To bi značilo da takvo knjiženje pšenice dokazuje kako je roba primljena, odnosno privremeno uskladištena kao tuđe materijalno dobro i da trenutak prijenosa rizika nije nastao u ovom odnosu.

Kako stranka koristi u svom poslovanju prijemni/otkupni blok i tzv. pravi otkupni blok dolazi do nejasnoća, za koje i sama stranka priznaje da postoje te navodi da će u budućnosti ispraviti to postupanje.

Kad se uzmu u obzir sva navedena pojašnjenja stranke iznijeta u odnosu na okolnost postojanja dvije vrste otkupnih blokova, kao i dostavljena materijalna dokumentacija kojom je stranka dokazala navedene tvrdnje u smislu da roba koju dobavljači dostavljaju, odnosno dopremaju u silos stranke ne znači i nužno da će je stranka i otkupiti, jer to zavisi od daljnje odluke vlasnika te robe, kao i da je ta roba knjižena kao izvanbilančni zapis AZTN prihvaća navedeno obrazloženje kao osnovano. Naime, AZTN u konkretnom slučaju prihvaća pravilo *falsa nominatio non nocet*, po kojemu pogreška u nazivu ili imenu određenog pravnog sastojka pravnog posla ne utječe na njegovu valjanost. Pogrešno označavanje (nekog akta) ne šteti (onome koji ga je tako označio) ako se iz njegova sadržaja može nedvojbeno utvrditi njegova pravna priroda.

Kod analize izvršenja rokova plaćanja važno je razlučiti koji dokument je temelj za plaćanje od svih drugih pratećih i vezanih dokumenata. Kod poslovnih subjekata poput društva sa ograničenom odgovornošću, dioničkih društava, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i drugih dionika na tržištu koji podliježu propisima PDV-a, u kontekstu rokova plaćanja, važan je samo račun, odnosno datum nastanka dužničko vjerovničkog odnosa ili (ako postoji) datum zaprimanja računa kod kupca/otkupljivača. S druge strane, kod malih obiteljskih gospodarstava, fizičkih osoba, odnosno svih onih koji ne podliježu propisima PDV-a, važan je dokument kojim se može jasno utvrditi sve relevantne činjenice na temelju kojih se može izvršiti plaćanje, a to je otkupni blok.

S obzirom na obrazloženu i utvrđenu činjenicu da je stranka u konkretnom slučaju prvo izdavala prijemni/otkupni blok, a nakon toga ako je dobavljač/vlasnik robe koja je predana u silos stranke donio odluku da će stranci prodati tu robu stranka je izdavala tzv. pravi otkupni blok. Navedeni otkupni blok koji je izrađen prema svim primljenim listovima koji prethode izradi likvidacije odnosno onoga što bi se trebalo smatrati otkupnim blokom. Pregledom prijemnog/otkupnog bloka koji se izdaje u svojstvu prijemnice, vidljivi su parametri hektolitarske mase, maksimalni postotak vlage i postotak primjesa te eventualno neki drugi elementi (od slučaja do slučaja), zatim bruto i neto količina s naznakom iznosa tare, podaci o dobavljaču, datum i broj prijemnog/otkupnog bloka i naznaka o kojoj je žitarici riječ.

Za razliku od opisanog primjera, druga vrsta otkupnog bloka, odnosno tzv. „pravi“ otkupni blok ima naznačenu količinu robe koja je predmet kupoprodaje, cijenu koja je istovjetna cijeni navedenoj u svakom od dostavljenih ugovora o otkupu te iznos koji predstavlja potraživanje dobavljača. Nema naznake na koji/koje prijemne/otkupne blokove se odnosi i datum likvidacije se nužno ne poklapa s datumom prijema robe, dakle teoretski može biti izrađen i kasnije. Međutim, analizom ove druge vrste otkupnog bloka razvidno je da je to dokument koji predstavlja knjigovodstvenu likvidaciju, posebice kada se uzme u obzir i obrazloženje AZTN-a vezano uz prihvaćanje osnovanosti navoda i pojašnjenja stranke u odnosu na niz specifičnosti kod poslovanja s dobavljačima žitarica i razloga izdavanja prijemnih/otkupnih blokova.

Analitika izvršenja rokova plaćanja rađena je, za ona potraživanja koja su nastala iz odnosa otkupljivač - dobavljač koji nije u sustavu PDV-a, na način da se u tim slučajevima utvrđivao datum tzv. pravog otkupnog bloka kao polazna točka izračuna roka plaćanja od 60 dana.

Ističe se da su u tzv. pravim otkupnim blokovima, osim iznosa koji je likvidiran na temelju dopremljene robe, uračunati i drugi troškovi i to analize i kontrole koji su skupno naznačeni kao „obveze za usluge“. Navedene usluge odnose se na usluge sušenja, prijema, skladištenja i otpreme žitarica, kao i troškovi raznih analiza i sl. koje su po prirodi stvari obveza dobavljača (ugovorene u skladu s odredbom članka 2. stavaka 4. ugovora).

Cijena navedena u tzv. pravom otkupnom bloku je upravo ona cijena koja je dobivena umnoškom količine i jediničnog izraza za jednu kilu pšenice ili ječma prema ugovoru, međutim upravo je ta cijena koja je ugovorena i ručno upisana, zapravo kalkulacija otkupljivača i računica očekivane dobiti. Iz svega što je do sada analizirano proizlazi da se upravo te razlike u cijeni unutar iste klase događaju zato jer cijena nije unaprijed definirana. Primjer tome su evidentne razlike u cijenama. Kod nekih je dobavljača različita jedna cijena klase ili čak ponekad i u dvije klase, ali u slučaju [...] i [...] cijene se razlikuju u svim klasama. To je posebno istaknuto kod [...] koja ima ujedno i najpovoljnije uvjete (u prosjeku najviše cijene po kilogramu pšenice).

Iz navedenog razloga, odnosno uočenih nejasnoća, AZTN je zatražio stranku dodatna pojašnjenja pa je stranka podneskom od 11. siječnja 2021. i dokumentacijom dostavljenom na temelju zaključka od 2. srpnja 2021. dostavila tražena pojašnjenja i očitovanja.

U navedenim očitovanjima stranka navodi da je SLAVONIJA ŽUPANIJA u razdoblju od 4. lipnja 2018. pa do 26. srpnja 2018. godine obračun usluga (prijem, skladištenje, sušenje i otprema) obračunavala sukladno Stalnom javnom oglasu – cjeniku s važnošću od 4. lipnja 2018., dok su se navedene usluge nakon tog razdoblja obračunavale prema Stalnom javnom oglasu – cjeniku od 26. srpnja, s važnošću od 27. srpnja 2018. te u prilog svojih tvrdnji dostavlja dokaze i to: Stalni javni oglas – cjenik od 4. lipnja 2018., Stalni javni oglas- cjenik od 26. srpnja 2018., račun broj 657-1-1, prijemni/otkupni blok [...].

AZTN je pregledom i analizom dostavljene dokumentacije utvrdio da su dostavljeni otkupni blokovi dobavljača [...] broj 0087586 od 4. srpnja 2018. i otkupni blok dobavljača [...] broj 0087576 od 25. lipnja 2018., u smislu naznačenih troškova ulaza i izvršenih kontrola istovjetni s iznosima naznačenih troškova kako su isti navedeni na dostavljenim stalnim javnim oglasima – cjenicima. Što se tiče naplate sušenja i postotka vlage, kod [...] navedena usluga nije izvršavana, dok je u slučaju [...] ta usluga izvršena. Nejasno je zašto se prvobitno utvrđeni postotak vlage od 14,00% 25. lipnja 2018. razlikuje od datuma izdavanja otkupnog bloka gdje naznačen postotak vlage od 13,50% 31. srpnja 2018. Prema postotku vlage postoje i cjenovni razredi unutar samog Stalnog javnog oglasa – cjenika koji se odnosi na usluge sušenja, prijema, skladištenja i otpreme pšenice i ječma.

Nadalje, na poziv AZTN-s da pojasni obračunavaju li se troškovi izvršene analize i drugih troškova za koje se terete dobavljači žitarica u dokument gdje se vrši likvidacija, odnosno u tzv. pravi otkupni blok, stranka se očitovala kako su svi troškovi koje terete obračun pšenice jasno vidljivi te da se obračunavaju na dokumentu tzv. pravi otkupni blok. U prilog navedenome stranka je dostavila obračune otkupnih blokova za dobavljače [...] i [...] (otkupni blokovi broj 87588 i 0087585).

Pregledom navedenih otkupnih blokova, AZTN je utvrdio da se i ovdje razlikuju parametri u postotku vlage. U ovom primjeru doduše razvidno je kako postoje dva testiranja vlage, a ono prvo (prilikom predaje robe) je ujedno i ono koje se nalazi na računu i u skladu s cjenovnim razredom Stalnog javnog oglasa – cjenika koji se odnosi na postotak vlage. To je vidljivo na

primjeru dobavljača [...], prijemni/otkupni blok broj 0087588 od 6. srpnja 2018., obračun kvalitete po zapisniku (isti datum), tzv. pravi otkupni blok od 17. srpnja 2018. (drugo testiranje jer se postotak vlage razlikuje), račun broj 670-1-1 od 17. srpnja 2018. gdje su parametri vlage kao na prijemnom listu (otkupnom bloku u svojstvu prijemnog lista) i Stalni javni oglas - cjenik od 4. lipnja 2018. Drugi primjer je prema dobavljaču [...]. Prijemni/otkupni blok broj 0087585 od 2. srpnja 2018., obračun kvalitete po zapisniku (isti datum), tzv. pravi otkupni blok od 31. srpnja 2018. (također se postotak vlage razlikuje od obračuna kvalitete) i Stalni javni oglas od 27. srpnja 2018.

Pregledom dostavljene dokumentacije utvrđeno je kako se radi o zaračunavanju troškova koji se nalaze na samom Stalnom javnom oglasu i cijenama koje su ondje navedene. Radi otklanjanja svih nejasnoća zatraženo je od stranke da dostavi pisano pojašnjenje iz kojeg razloga dolazi do drugačije utvrđenih postotaka vlage između prvobitno utvrđenog postotka koji je unesen u prijemnom/otkupnom bloku i postotka koji je naveden na obračunu kvalitete odnosno na tzv. pravom otkupnom bloku. Konkretno, u odnosu na otkupni blok broj 0087586 dobavljača [...] od 4. srpnja 2018., te otkupni blok broj 0087576 dobavljača [...] od 25. lipnja 2018. Očitovanje stranke u odnosu na zatraženo pojašnjenje navedeno je u točki 2.2.3. obrazloženja ovoga rješenja.

AZTN je na temelju naprijed navedene dokumentacije dostavljene u predmet spisa i očitovanja stranke dobio saznanja o razlikama utvrđenih postotaka vlage između prvobitno utvrđenog postotka koji je unesen u prijemnom/otkupnom bloku i postotka koji je naveden na obračunu kvalitete odnosno na tzv. pravom otkupnom bloku. Prema Pravilniku (Pravilniku o parametrima kvalitete i kvalitativnim klasama pšenice u otkupu pšenice roda 2018. godine, op.a.) vidljivo je da se pšenica u skladu s parametrima kvalitete razvrstava u nekoliko kvalitativnih klasa (Premium, I., II., III. i IV. klasa), a sve klase trebaju imati postotak vlage 13,5%. Sukladno odredbi članka 3. stavka 2. Pravilnika kod obračuna vrijednosti za pšenicu izvršit će se obračun iste s jasno vidljivim i analiziranim parametrima na bazi utvrđenog suhog zrna vršeći korekciju u količini zaprimljene robe (npr. kalo, vlaga, hektolitarska masa, primjesa, lom) ili ugovorene cijene (npr. postotak proteina). Nadalje, na obračunskoj analizi jasno moraju biti istaknuti i svi troškovi u kn/t ili kn/kg koji terete isporučenu pšenicu, a odnose se na troškove otkupa (ulaz, izlaz, koncentracija i dr.), raznih analiza i sušenja (odredba članka 3. stavka 3. Pravilnika).

Slijedom navedenog i obrazloženog nisu utvrđena postupanja stranke koja bi na bilo koji način bila protivna ugovornim odredbama koje su sadržane u ugovorima sklopljenim s dobavljačima te su ista u potpunosti u skladu i s navedenim odredbama Pravilnika koje se primjenjuju u konkretnom slučaju kod obračuna vrijednosti za pšenicu i usluge koje je stranka nesporno pružila dobavljaču.

3.3.2. Rokovi plaćanja

AZTN je ukupno je analizirao izvršavanje plaćanja 36-orici dobavljača, razlikujući pri tome, jesu li dobavljači u sustavu PDV-a, kada se plaćanja izvršavaju na temelju izdanih računa (nisu u sustavu PDV-a, kada se plaćanja izvršavaju na temelju izdanih otkupnih blokova (tzv. pravih otkupnih blokova). Analizirano je ukupno 636 otkupnih blokova (prijemnih/otkupnih blokova i tzv. pravih otkupnih blokova) te 38 računa uz popratnu dokumentaciju koja je dostavljena: likvidaciju po otkupnim blokovima, financijske analitičke kartice, obračun kvalitete po zapisniku, izvještaje o stanju i prometu (bankovni izvadak), primanote, te izjave o kompenzaciji.

U odnosu na 18 dobavljača koji nisu u sustavu PDV-a, nije utvrđeno prekoračenje roka plaćanja, odnosno sva su plaćanja izvršena u roku određenom odredbom članka 5. stavak 1. točka 3. ZNTP-a kojom je određeno da rok plaćanja ne može biti dulji od 60 dana od dana

primitka poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji je predmet isporuke, u ovom slučaju pšenice i ječma.

Plaćanja za dobavljače [...], [...], [...], [...], [...] i [...], izvršena su jednokratnom uplatom, dok je kod drugih dobavljača isplata izvršena kroz dva obroka. U kontekstu rokova plaćanja u obzir su se uzimala ona plaćanja koja su izvršena kasnijeg datuma, odnosno onog datuma kada je izvršena cjelokupna financijska transakcija, a potraživanje zatvoreno. Kod svih dobavljača koji nisu u sustavu PDV-a rokovi plaćanja se nedvojbeno mogu utvrditi na temelju podataka iz pripadajućih financijskih analitičkih kartica koje se odnose na razdoblje od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018.

U odnosu na 18 dobavljača koji su u sustavu PDV-a, plaćanja su uredno izvršena u odnosu na 17 dobavljača. Pregledom i analizom dostavljene dokumentacije utvrđeno je da je u 37 slučajeva SLAVONIJA ŽUPANJA plaćala u rokovima određenim ZNTP-om, dok je u odnosu na 1 račun dobavljača [...] utvrđeno prekoračenje roka plaćanja, odnosno jedan manji dio iznosa na koji je glasilo predmetni račun, a koji je plaćen putem kompenzacije, nije plaćen u zakonskom roku od 60 dana.

Plaćanja za dobavljače [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...], [...] i [...], izvršena su kroz dva obroka, dok je kod drugih uredno plaćenih računa provedba plaćanja izvršena jednokratnom uplatom. Kod računa kod kojih je plaćanje izvršeno kroz više uplata utvrđivan je samo zadnji datum uplate kako bi se utvrdio ukupan vremenski razmak između nastanka dužničko-vjerovničkog odnosa i datuma krajnjeg izvršenja plaćanja. Kod svih dobavljača koji su u sustavu PDV-a, rokovi plaćanja se nedvojbeno mogu utvrditi na temelju podataka iz pripadajućih financijskih analitičkih koje se odnose na razdoblje od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. ili iz sadržaja potvrda o plaćanjima, odnosno bankovnim izvadcima.

U odnosu na dobavljače [...] i [...], dostavljeni prijemni/otkupni blokovi nisu imali jasno naznačen datum, dok kod [...] prijemni/otkupni blok nije niti dostavljen. Radi ekonomičnosti postupka, kao i radi toga što su navedeni dobavljači obveznici PDV-a pa se rokovi plaćanja ne računaju od datuma otkupnog bloka nego datuma izdavanja računa, AZTN je zauzeo stav da nije potrebno tražiti dodatno pojašnjenje i/ili naknadnu dostavu dokumentacije. Također, sva su potraživanja navedenih dobavljača uredno podmirena od strane SLAVONIJA ŽUPANJE.

U odnosu na dobavljače [...], [...] i [...], nije bilo razvidno koji se prijemni/otkupni blokovi odnose na koje račune. Međutim, također radi ekonomičnosti postupka nije bilo potrebno tražiti očitovanje stranke u tom smislu, pogotovo jer se radi o dobavljačima u sustavu PDV-a. Evidentno je da se navedeni prijemni/otkupni blokovi odnose na pojedinog dobavljača i da su svi datirani od travnja 2018. do srpnja 2018. godine.

Kod 5 računa dobavljača [...] i 1 računa dobavljača [...], nije se moglo odmah utvrditi jesu li plaćanja izvršena u rokovima sukladno ZNTP-u. Kako je stranka naknadno dostavila izvještaj o stanju i prometu (bankovni izvadak) za svih 6 računa, ali iz kojih nije vidljivo, do dana dostave, je li izvršeno plaćanje u cijelosti, bilo je potrebno ponovno zatražiti stranku dostavu dokumentacije. Shodno tome, dopisom AZTN-a od 18. prosinca 2020. zatražene su potvrde o izvršenom cjelokupnom plaćanju, kao i očitovanje o razlikama u plaćanju po računima dobavljača [...], jer iz do tada dostavljene dokumentacije nije bila razvidna cjelokupna uplata po tim računima, a riječ je o računima broj: 218/CEN1/4 od 7. kolovoza 2018., 219/CEN1/4 od 9. kolovoza 2018., 220/CEN1/4 od 10. kolovoza 2018., 221/CEN1/4 od 13. kolovoza 2018. i 222/CEN1/4 od 14. kolovoza 2018. Također, zatražena je potvrda o izvršenom cjelokupnom plaćanju po računu dobavljača [...] broj 1649-PJ6V-1 od 24. srpnja 2018. u iznosu od [...] kuna, jer iz do tada dostavljene dokumentacije nije bila razvidna cjelokupna uplata po tom računu. Potrebno je bilo dostaviti potvrdu o izvršenom plaćanju razlike u iznosu od [...] kuna.

Postupajući po zahtjevu AZTN-a stranka je uz podnesak od 11. siječnja 2021. dostavila dokaze o plaćanju cjelokupnog iznosa putem Financijske analitičke kartice za razdoblje 1. siječnja 2018. – 1. svibnja 2019., Izjave o kompenzaciji broj 2018447 od 31. listopada 2018. te Izvadak otvorenih stavki na dan 19. ožujak 2019. Sukladno dostavljenom i analiziranoj dokumentaciji zaključeno je da su plaćanja u cijelosti izvršena, kao i da su izvršena u roku od 60 dana za poljoprivredni proizvod kako je određeno odredbom članka 5. stavka 1. točke 3. ZNTP-a:

- Račun broj 218/CEN1/4 od 7. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna za kojeg je ranije utvrđeno da je plaćanje izvršeno djelomično i to u iznosu od [...] kuna, sada je potvrđeno da je ostatak od [...] kuna plaćen putem kompenzacije,
- Račun broj 219/CEN1/4 od 9. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna za kojeg je ranije utvrđeno da je plaćanje izvršeno djelomično i to u iznosu od [...] kuna, sada je potvrđeno da je ostatak od [...] kuna plaćen putem kompenzacije,
- Račun broj 220/CEN1/4 od 10. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna za kojeg je ranije utvrđeno da je plaćanje izvršeno djelomično i to u iznosu od [...] kuna, sada je potvrđeno da je ostatak od [...] kuna plaćen putem kompenzacije,
- Račun broj 221/CEN1/4 od 13. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna za kojeg je ranije utvrđeno da je plaćanje izvršeno djelomično i to u iznosu od [...] kuna, sada je potvrđeno da je ostatak od [...] kuna plaćen putem kompenzacije,
- Račun broj 222/CEN1/4 od 14. kolovoza 2018. u iznosu od [...] kuna za kojeg je ranije utvrđeno da je plaćanje izvršeno djelomično i to u iznosu od [...] kuna, sada je potvrđeno da je ostatak od [...] kuna plaćen putem kompenzacije.

Zadnje dospjelo potraživanje od strane vjerovnika (SLAVONIJA ŽUPANJE) je 16. kolovoza 2018., a zadnje od dužnika ([...]) je 1. listopada 2018. S obzirom na činjenicu da na predmetnim računima nije bio vidljiv datum zaprimanja računa, a računi su izdani istoga dana kada je nastao dužničko-vjerovnički odnos i izdane otpremnice, rokovi plaćanja utvrđivani su od datuma izdavanja računa. Također, izjava o kompenzaciji potpisana je od obje ugovorne strane te ovjerena žigom ugovornih strana i ima naznaku datuma, a navedeni podaci o plaćanju tih računa razvidni su i iz sadržaja predmetne Financijske analitičke kartice.

U odnosu na račun broj 1649-PJ6V-1 od 24. srpnja 2018. dobavljača [...], AZTN je na temelju dostavljene dokumentacije i to Financijske analitičke kartice za razdoblje 1. siječnja 2018. – 1. svibnja 2019., Izjave o kompenzaciji broj 018001030 od 19. rujna 2018. te Izjave o kompenzaciji broj 019000114 od 27. veljače 2019. utvrdio sljedeće. Račun dobavljača [...] broj 1649-PJ6V-1 od 24. srpnja 2018. u iznosu od [...] kuna podmiren je većim dijelom isplatom na račun dobavljača i to u iznosu od [...] kuna koji je plaćen 25. srpnja 2018., dok je dio računa u iznosu od [...] kuna plaćen 3. kolovoza 2018. Preostali iznos od [...] kuna plaćen je djelomično putem kompenzacije broj 018001030 od 19. rujna 2018. u iznosu od [...] kuna u zakonskom roku, dok je iznos od [...] kuna plaćen putem kompenzacije broj 019000114 od 27. veljače 2019. izvan roka propisanog ZNTP-om jer je taj dio predmetnog računa plaćen sa zakašnjenjem od 145 dana. U postotku, dio koji se odnosi na kašnjenje u plaćanju predmetnog računa iznosi 1,26%.

Zaključkom s usmene rasprave od 2. srpnja 2021. stranci je naložena dostava tabličnog prikaza ulaza pšenice u razdoblju do 26. srpnja 2018. i nakon 26. srpnja 2018. s podacima o otkupljenim količinama pšenice i izvršenim isplata dobavljačima.

Stranka je u otvorenom roku uz podnesak od 8. srpnja 2021. dostavila traženi tablični prikaz ulaza pšenice, te rekapitulaciju (ukupno zakupljene količine u 2018. godini, prosjek plaćanja, te prosječnu cijenu).

Na temelju dostavljene dokumentacije AZTN je dobio uvid u podatke o ulazu pšenice na otkupnom mjestu SLAVONIJA ŽUPANJE. Predmetna tablica sadrži nazive dobavljača, ime artikla, dostavljene količine, cijene dobavljača u valuti, nabavni iznos, grad kupca, datum

update, datum ugovora i datum isporuke, a podijeljena je na tri dijela: a) prije žetve 2018. (datumi isporuke koji se odnose na prva četiri mjeseca 2018.), b) prije 26. srpnja 2018. (datumi isporuke koji se odnose na razdoblje od 26. lipnja do 26. srpnja 2018.), c) poslije 26. srpnja 2018. (datumi isporuke koji se odnose na razdoblje od 31. srpnja 2018. do 18. prosinca 2018.). Prosjek plaćanja, onaj koji je prikazan u tablici, stranka je računala kao prosjek plaćanja od datuma u žetvi do 26. srpnja 2018. i nakon 26. srpnja 2018. u odnosu na datum ugovora i u odnosu na datum isporuke dobara na otkupno mjesto. U slučajevima gdje nisu sklopljeni ugovori o kupoprodaji, ispostavljen je račun (faktura) od strane poslovnog partnera (dobavljača) s kojim su prethodno dogovoreni uvjeti otkupa i u skladu s javno objavljenim uvjetima otkupa.

Iz predmetnog prikaza ulaza pšenice mogu se utvrditi i cijene u cjelokupnom razdoblju otkupa tijekom 2018. Pa tako, u razdoblju do 26. srpnja 2018. prosječna cijena merkantilne pšenice je bila [...] kuna po toni, a nakon 26. srpnja 2018. prosječna cijena je iznosila [...] kuna po toni. Dakle, razlika u cijeni je [...] kuna po toni pšenice. U razdoblju prije žetve 2018., [.....].

Zaključno u vezi rokova plaćanja.

U odnosu na 18 dobavljača koji nisu u sustavu PDV-a, nije utvrđeno prekoračenje roka plaćanja.

U odnosu na 18 dobavljača koji su sustavu PDV-a plaćanja po izdanim računima dobavljača u odnosu na njih 17 izvršena su u zakonom predviđenom roku, dok je plaćanje po jednom računu i to u odnosu na račun dobavljača broj 1649-PJ6V-1 [...], u dijelu gdje je plaćanje izvršeno prijebom, izvršeno izvan zakonom predviđenog roka.

Uvažavajući činjenicu da kada je riječ o zatvaranju duga prijebom, potrebno je uzeti u obzir sadržaj odredbe članka 196. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“, br. 35/05., 41/08., 125/11., 78/15., 29/18. i 126/21., dalje u tekstu: ZOO), prema kojoj je za zatvaranje tražbina prijebom potrebna izjava o prijebom, ali da prijebom nastaje u trenutku kada su se tražbine susrele, neovisno o tome kada je izjava o prijebom dana te kako ZOO ne zabranjuje da se prijebom izjavi prije dospelosti obaju tražbina, nedostaci koji su utvrđeni u ovom konkretnom slučaju nisu takve težine da bi imali za posljedicu povredu ZNTA-a, upravo jer je posljedica za zaštićeno dobro i pravni sustav neznatna. Naime, dobavljači SLAVONIJA ŽUPANJE nisu bili oštećeni u pogledu rokova plaćanja, osim u tom jednom slučaju kada je bila riječ o neznatnom iznosu plaćenom putem prijebom, a u konkretnom slučaju radilo se o iznosu od 1,26% ukupnog iznosa računa broj 1649-PJ6V-1 dobavljača [...].

Beznačajnost ovog dijela postupanja dovodi se u vezu s utvrđenim urednim plaćanjima u odnosu za koje je AZTN izvršio analizu, analizirajući materijalne dokaze za razdoblje otkupne sezone, od 1. travnja 2018. do 31. kolovoza 2018. godine, gdje u odnosu na javno objavljene uvjete otkupa merkantilne pšenice i ječma roda 2018. i sklopljene kupoprodajne ugovore nije utvrđen propust u plaćanju, tj. nije počinjena povreda članka 11. točke 9. ZNTA-a, osim izuzetno, u opisanom slučaju kod dobavljača [...].

Također, podacima koji su sadržani u dostavljenom tabličnom prikazu od 8. srpnja 2021. stranka je dokumentirala kako je prosjek plaćanja od datuma sklapanja ugovora o kupoprodaji (otkupu) merkantilne pšenice i/ili ječma 4,93 dana, a od datuma isporuke do plaćanja svega 4,48 dana, te kako je razvidno da su se plaćanja u pravilu izvršavala unutar nekoliko dana (najčešće do 5), AZTN je uzeo i navedenu okolnost kao argument da dobavljači SLAVONIJA ŽUPANJE nisu bili oštećeni u pogledu rokova plaćanja.

4. Odluka Vijeća

Vijeće je u skladu s ovlaštenjima iz članka 13. stavka 2. ZNTP-a, na svojoj sjednici 9/2022., održanoj 3. ožujka 2022., razmotrilo cjelokupno činjenično stanje i okolnosti utvrđene u ovom postupku te utvrdilo da nema zakonskih pretpostavki za daljnje vođenje predmetnog postupka. Iako su postojale indicije za pokretanje predmetnog postupka po službenoj dužnosti, AZTN tijekom ispitnog postupka nije pronašao dokaze kojima bi se te indicije potvrdile niti je pronašao druge dokaze o povredi odredaba ZNTP-a.

Razlozi za navedenu odluku Vijeća detaljno su obrazloženi u točki 3. obrazloženja ovoga rješenja.

Stoga je AZTN, temeljem odluke Vijeća, riješio kao u točki I. izreke ovoga rješenja.

5. Objava rješenja na mrežnoj stranici AZTN-a

U skladu s odredbama članka 22. ZNTP-a, ovo rješenje će biti objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a, pri čemu će poslovne tajne sadržane u tom rješenju biti izuzete od javne objave.

Odredbom članka 1. točke p) ZNTP-a, poslovne tajne definirane su kao poslovne informacije određene općim propisom o zaštiti tržišnog natjecanja pa se slijedno tome na odgovarajući način primjenjuje odredba članka 53. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13. 41/21.).

Slijedom iznesenoga, AZTN je riješio kao u točki II. izreke ovoga rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom u roku od 30 dana od dana primitka rješenja (članak 20. stavci 3. i 6. ZNTP-a, u vezi s člankom 23. stavkom 4. ZID ZNTP-a).

Predsjednica Vijeća za
zaštitu tržišnog natjecanja

dr. sc. Mirta Kapural, dipl. iur.